

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 9. XIII aastakäik

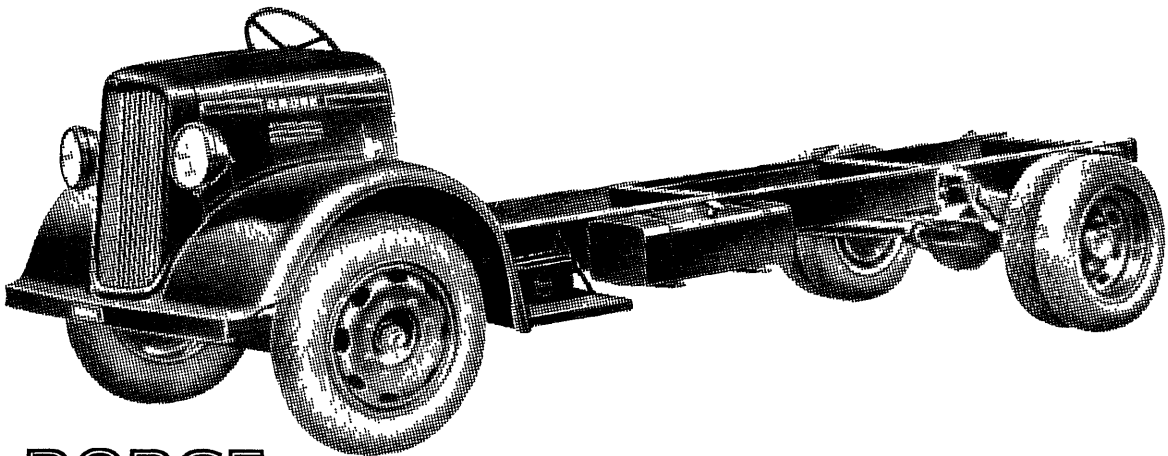
30. aprillil 1938

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:	Toimetus ja talitus	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . . kr. 30.00
Poolaastas . . . 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " . . . " 16.50
Välismaale . . . 5.00	igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " . . . " 10.00
Poolaastas . . . 3.00		Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kaubandusliku kutseoskuse korraldamine. Töandjate Liit ja töörahu Rootsis. Välisreklaam. Keelemäärus muutmisel Ratsionaliseerimise komitee töökava selgumas. Veskipladajate Ühingu peakoosolekult Tartus. Kauplustes müügilolevate õmblus- ja märkniltide märkimise määrus. Äride register. Toiduainete turg. Välisbörsid. Tallinna börsi kursisedel.

DODGE

VEOAUTOALUSED 1,5—5 TN.

DODGE

SÕIDUAUTOD

STOWER

SÕIDUAUTOD

TEMPO

KERGEVEOAUTOD 1 TN.

Esindaja:

U.-Ü. „MERCANTILE“ VOTELE ORG & KO

TALLINN, PÄRNU MNT. 32. TEL. 436-73

OSKAR STUDE

TALLINNAS.
EKSPEDITSIONIARI,
ASUTATUD 1882. A.

INKASSO — KINNITAMINE — LAEVAAGENDID.
OMA PUKSIIRID JA LAOD RAUDTEEÜHENDUSTEGA.
OMA AUTOPARK.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT
MAATSCHAPPIJ, AMSFERDAM, ESINDAJA.

OSAKONNAD: PÄRNUS, PÜHAVAIMU 8.
TARTUS, ÜLIKOOI 42.
VALGAS, MALEVA 2.
VILJANDIS, LOSSI 8.

TELEGR. AADRESS IGAS KOHAS: „STUDEOS“.

● Lodix
kingakreem

● Sidol
metalli- ja aknapuhastaja

● Sigella
poonimisvaha

● Sirax
küürimispulber

● Soliid
jõulu- ja majapidamisküünlad

on möödapäasmata vajalised igas majapidamises

A/s. SIDOL COMPANY

Tallinn, Soo tän. 29

Tel. 441-00

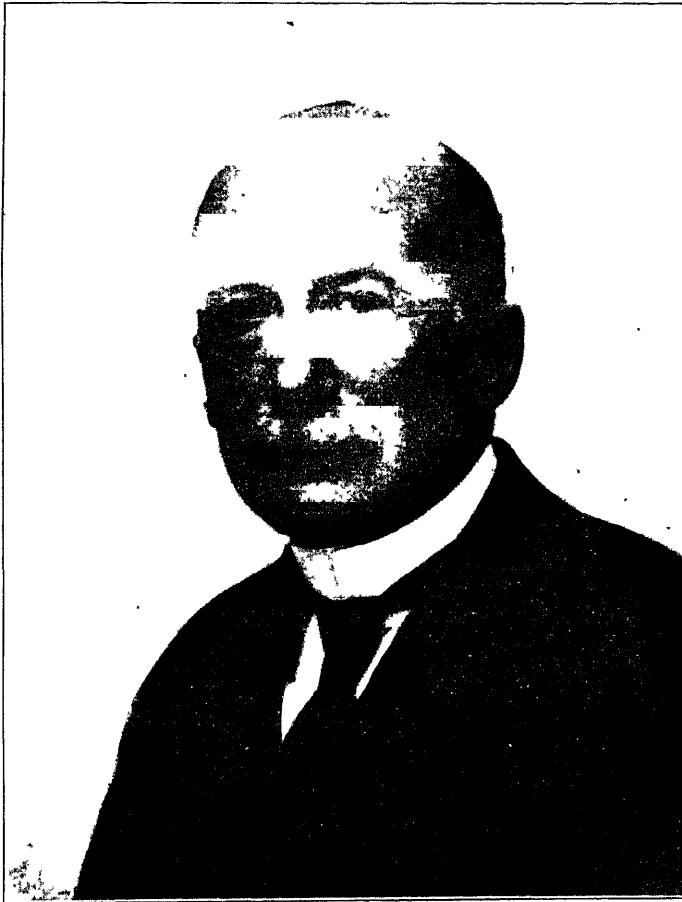
Kaubandus-tööstuskoja direktor Max Hurt †

26. aprillil s. a. kell 20 suri kõigile ootamatult Kaubandus-tööstuskoja direktor Max Hurt 67-dal eluaastal. Nädalapäevad oli lahkunu gripis ja palavikust jagu saades tuli juba aeg-ajalt süngist välja, kuigi ei lahkunud veel toast. Teisipäeva õhtul aga lakkas süda järsku töötamast ja lahkunu sulges silmad igavesele unele.

Max Hurt, keda kõik, kes temaga elus kokku puutusid, eriti aga Kaubandus-tööstuskoja tegelased ja ametnikud, hindasid ja armastasid, kutsuti

Kaubandus-tööstuskoja direktoriks koja asutamise peale, kus ta oma vastutusrikkaid ülesandeid koja ametkonna eesotsas täitis suure andumuse ja innuga kuni surmani.

Vaevalt leitud kohuse truumat ja igas olukorras vastutulelikumat inimest kui oli lahkunu, kellele südame takt ja sõbra-ik suhtle-

pis Peetri k. Petrogradis, Tartu ja Petrogradi ülik., lõpetades viimase 1896. a. Võttis osa Maailmasõjast roodu komandörina, omas Vene, Soome, Läti ja Leedu aumärke. Oli pikemat aega Vene-Ameerika kummitööstuse a/s. Treugolniku teenistuses. 1920—25 kaubandus-tööstusministri abi Eestis; aastast 1925 kuni surmani Kaubandus-tööstuskoja direktor. Viibinud Vab. Val. eriülesannete täitmisel Poolas ja Tšehhoslovakkias, käinud Kaubandus-tööstuskoja delegatsiooni liikmena Inglismaal, võtnud osa mitmest rahvusvahelise kaubanduskoja kongressist Stokholmis, Amsterdumis ja Berliinis. Eesti delegatsiooni juhina ja liikmena viibinud korduvalt kaubanduslepingute sõlmimisel Soome, Läti, Leedu, Vene, Poola, Saksa, Ungari ja Britiga jne.

mine kaasinimestega, olgu teenistuse alal või eraelus, olid sügavaks seemiseks vajaduseks.

Kaubandus-tööstuskoja tegelased ja ametkond leiavad sügavas kurbuses Max Hurti kui õilsat inimest, kui ustavat sõpra ja kui kohuse truud ning eeskujulikke tegelast.

Olgu talle maamuld kerge!

Max Hurt sündis 10.VII 1871 Tartus kirikuõpetaja Jakob Hurt'i pojana. Õp-

Kaubandusliku kutseoskuse korraldamine

K.-t.-koja nõunik R. Berendseni referaat üleriiklikul kaupmeeste kongressil.

Käesolev aeg toob esile järjest uusi nõudmisi ka kaubanduse alal.

Kui mõni aeg tagasi — ja veel praegugi — äriettevõtteid võis ja võib avada igaüks, kel aga selleks vastav kapital on olemas, siis lähem tulevik töötab tuua selles suhtes teatavaid muudatusi. Isikute kohta, kes soovivad avada kaubandusliku ettevõtte, kavatakse püstitada teatavad nõudmised, nimelt nõudmised kutseoskuse suhtes.

Kesk- ja väiketööstuse suhtes on need nõudmised juba aastaid tagasi kehtima pandud. Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadusega on määratud kindlaks, kes võib tööstusettevõtet juhtida ja kes võib õpilasi pidada. Igaühel, kuigi tal selleks küll vastav kapital on olemas, seda õigust ei ole. See õigus on vaid seaduslikus korras tunnustatud meistreil ja õppinud töölistel.

Umbes samasugune kord kavatakse maksa panna ka kaubanduslike käitiste suhtes. Sellekohane seaduseelnõu on valminud ja ootab vastuvõtmist. Selle järgi võiksid, kui „Majandusliku kutseoskuse seadus“ (nii on selle seaduse nimetus) kehtima pannakse, kaubanduslike käitisi juhtida vaid isikud, kel on kas õppinud ärijuhi, vanema õppinud majandusametniku või õppinud majandusametniku kutse. Ainult neile ettevõtetele, mida juhivad vastavate kutsetunnistustega varustatud isikud, jääb õigus kaubandusõpilasi pidada.

Säärane nõudmine, mis näiliselt on nagu kaupmeeste tegevusvabaduse piiramine, on välja läinud kaupmeeskonna enda poolt. Juba 1927. aastal tekkis kaupmeeskonnas elav nõudmine, et kaubanduslike käitisi võiksid avada ainult isikud, kel selleks on vastav kutseoskus. See nõudmine oli varjatult sihitud uute äride juuretekkimise tõkestamiseks, aga teiselt poolt ka selleks, et meie äripersonaali kutseoskuse tasapinda tõsta. On ju tulevasiks äriavajaiks ja -pidajaiks esijoones meie praegused äriteenijad-ametnikud, ja sellepärast ei oleks halb, kui nad oleksid varustatud suuremate teadmistega oma kutse alal.

Arvesse võttes kaupmeeskonna soove koostas Kaubandus-tööstuskoda „Kaubandusliku kutseoskuse seaduse“ eelnõu ja esitas selle tolleaegsele Haridus- ja Sotsiaalministeeriumile.

Pikkamisi hargnes esitatud seaduse eelnõu saatuse. Alles 1937. aasta kevadel töötati koja poolt esitatud seaduse eelnõu Haridusministeeriumis ümber ja saadeti see siis Kaubandus-tööstus-

kojale seisukoha võtmiseks ja arvamise avaldamiseks.

Haridusministeeriumi poolt ümbertöötatud eelnõu ei olnud aga kaupmeeskonnale vastuvõetav — esiteks sellepärast, et see kavatseti täies ulatuses kehtima panna 1. augustist 1937. a., teiseks sellepärast, et sai küsitavaks, kuidas jääb lugu seniste äriomanikega, kes isiklikult käitist juhivad ja kel kutsetunnistust ei ole. Selle lühikese aja jooksul kutsetunnistust omandada oleks niisama hea kui võimatu. Tekkis küsimus, kuidas jääb aruandele kohustatud ettevõtete juhatuse liikmetega, kes ühingute peakoosolekute poolt on valitud ja ettevõtet juhatavad, kuid ei oma kutseoskust, resp. tunnistust. Kas peavad nemad oma kohuste täitmisest taanduma ja ruumi andma isikuile, kel vahest küll on kutse diplom taskus, aga kel ei ole aktsionäride täit usaldust? Ja lõpuks, kuidas jääb äriteenijate enestega? Meil, Eestis, arvatakse kaubanduslike käitiste äriteenijate arv olevat kaugelt üle 10.000, neid kõiki mõne kuu jooksul eksamineerida, registreerida jne. oleks võimatu. Kaupmeeskond oleks sattunud väga täbarasse seisukorda ja oodatav kutseoskuse seadus oleks lõpuks osutunud ohtlikuks nii paljudele ettevõtetele.

Sellepärast esines Kaubandus-tööstuskoda rea parandus- ning täiendusettepanekutega selle eelnõu kohta. Koja ettepanekud leidsid Haridusministeeriumis tähelepanu. Seaduseelnõu töötati neile ettepanekutele vastavalt ümber ja käesoleva aasta algul tuli see Haridusministeeriumis ametkondade vahelisel nõupidamisel arutusele juba enam-vähem vastuvõetaval kujul.

Eelnõu arutamiseks moodustatud nõupidamisest võtsid osa Haridusministeeriumi, Majandusministeeriumi, Linnade Liidu, Maaomavalitsuste Liidu, Kaubandus-tööstuskoja, Õpetajate Koja, Ühistegevuskoja ja Eraettevõtete Ametnike Koja esindajad. Põhimõtteliselt pooldasid kõik majandusliku kutseoskuse seaduse kehtimapanemist, kuid üksikuis küsimusis läksid arvamised lahku.

Kõige raskemaks osutus küsimus, kas väikekauplused, n.-n. III järgu kauplused, ka lugeda antud seaduse alla kuuluvaiks või mitte. On ju õige, et mitmed alad, mis ka kuuluvad väikekaubanduse valdkonda, tingivad kutseoskust, näiteks toiduainete kauplus. Kuid on ka teisi ärialasid, mis iseenesest ei nõua, et nende kohta pandaks kehtima määrused kutseoskuse kohta. Ka teeks praktilisi raskusi rutulises korras väikekaupmeestelt hakata nõudma kutseoskust. Pea-

legi ei pea kuigi palju väikekaupmehi oma kärtis-äriõpilasi, nii et ka selles suhtes ei ole hädavajaline väikekaupmehelt hakata nõudma kutseoskust. Lõpuks lepiti kokku kompromissettepanekul, et majandusliku kutseoskuse seadus (nii on selle seaduse ametlik nimetus) hakkab kehtima alles neli aastat pärast tema väljakuulutamist, ja ka siis mitte korraga kõikide äriühikute või ärialade kohta, vaid järk-järgult, s. o. seadus pannakse kehtima — s. o. hakatakse kutseoskust nõudma — nende kaubanduslike alade suhtes, mis Haridusministeerium arvab majandusliku kutseoskuse nõukogu ettepanekul mainitud seaduse alla.

Kolmanda järgu kaubanduslike ettevõtete arvamine kutseoskuse seaduse alla sünnib aga väga suure ettevaatusega. Selle kohta seab seaduseelnõu üles nõudmise, et III järgu äritunnistuse alusel tegutsevad kaubanduslikke ettevõtteid, samuti ka krediit- ja kindlustusasutusi, laevasõidu ettevõtteid, speditsooni- ja maakleriarisid, veo- ja transportärisid jne. võib arvata käesoleva seaduse alla Vabariigi Valitsuse sellekohasel otsusel, milleks majandusliku kutseoskuse nõukogu esitab haridusministrile ja haridusminister Vabariigi Valitsusele ettepaneku.

Aga veel rohkem. Selleks, et arvata III järgu kaubanduslikud ettevõtted kutseoskuse seaduse alla ja tcha vastav ettepanek haridusministrile, peab kutseoskuse nõukogu enne ära kuulama Eesti Linnade Liidu ja Eesti Maaomavalitsuste Liidu arvamise.

Nii ei või siin midagi ootamatut või häirivat juhtuda ja meie väikekaupmehed, niivõrd kui nad on mures kutseoskuse pärast, võivad olla täiesti rahulikud.

Aga üldse võivad kõik teised senised kauplustepidajad rahulikult oma tööd jätkata. Seaduse eelnõus on sõnaselgelt öeldud, et ettevõtet võib juhtida selle omanik, kuigi tal puudub vastav kutsetunnistus, kui ta oli selle ettevõtte omanikuks käesoleva seaduse kehtimahakkamise ajal, samuti aktsiaseltsi juhatuse liige aktsiaseltsi ettevõttes, mis kuulus aktsiaseltsile käesoleva seaduse kehtimahakkamise ajal ja milles ei ole palgalist juhatajat — seni, kui majandusliku kutseoskuse nõukogu ei ole annud kitsendavaid määrusi ettevõtte omaniku ja aktsiaseltsi suhtes.

Nii võib nõukogu omanike ja aktsiaseltside õigusi sel alal piirata. Aga et nõukogu koosneb peamiselt majanduslikult mõtlevaist inimesist, siis ei tohiks olla põhjust kartuseks, et nõukogu annaks määrusi, mis oleksid vastolus tegeliku elu nõuetega.

Siinkohal ei saa ma laskuda seaduse eelnõu üksikasjadesse; tahan vaid tähendada, et ka ilma

vastavate koolikursuste läbivõtmiseta ja eksamit sooritamata saab omandada õppinud ärijuhi, vanema õppinud majandusametniku ja õppinud majandusametniku kutse. Seda pikemaajalise praktika tõttu. Mis teoorias puudu jääb, seda täiendab praktika. See põhimõte valitseb ka siin. Nii on eelnõus ette nähtud, et õppinud kauplejaks või õppinud majandusametnikuks võib saada registreeritud isikuid, kes kutsele vastaval alal on töötanud kahekordsele õppimisaajale vastava arvu aastaid; vanemaks õppinud kauplejaks või vanemaks õppinud majandusametnikuks võidakse registreerida isikuid, kes enne 1. juulit 1938. a. vastaval alal on töötanud 8 aastat, ja ärijuhiks isikuid, kes vastaval alal on töötanud 10 aastat, sellest vähimalt 3 aastat õppinud ärijuhi või õppinud böroojuhi nimetusele vastaval kohal.

Iga seaduse rakendamiseks peavad olema loodud vastavad orgaanid. Nii on lugu ka majandusliku kutseoskuse seadusega. Ka siin on orgaanid ette nähtud, mis seaduse ellurakendamiseks on vajalised. Need orgaanid on majandusliku kutseoskuse nõukogu ja majandusliku kutseoskuse amet.

Majandusliku kutseoskuse nõukogu koosneb kuuest liikmest: Haridusministeeriumi esindajast kui esimehest, Majandusministeeriumi esindajast, Kaubandus-tööstuskoja, Ühistegevuskoja, Eraettevõtete Ametnike Koja ja Õpetajate Koja esindajast. Igal liikmel on asemik.

Nõukogu on juhtiv orgaan ja tema ülesandeks on juhtnõõride andmine kutseoskuse ametile, ettevõtete liikide ja järkude määramine, mis peaksid kuuluma majandusliku kutseoskuse seaduse alla. õpilaste õppeaja kestvuse määramine, õppekontrolli teostamine, eksamite korra ja eksamimaksu määramine jne.

Kutseoskuse amet koosneb neljast alatist liikmest, kes määratakse haridusministri poolt — juhataja vahenditult ja kolm liiget kutseoskuse nõukogu poolt Kaubandus-tööstuskoja, Ühistegevuskoja ja Eraettevõtete Ametnike Koja poolt esitatud kandidaatide hulgast. Eksamite korral täiendatakse kutseoskuse ameti koosseisu juurekutsutud asjatundjatega. Kutseoskuse ameti ülesandeks on eksamite korraldamine, õppinud kauplejate jne. registreerimine, õpilaste registri pidamine, õppelepingute rikkumise kohta esitatud kaebuste läbivaatamine, kontrolli teostamine majanduslikes ettevõtetes oma liikmete kaudu jne.

Nagu juba varem tähendatud, ei või tulevikus mitte iga kaupmees õpilasi pidada, vaid ainult see kaupmees, kes ise omab kutsetunnistuse või kelle ettevõtet juhib kutseõiguslik ärijuht, vanem õppinud kaupleja või majandusametnik, arves-

tades äride liike ja kutsenõukogu määruksi. Õpilastega tuleb sõlmida õppeleping ja õpilasile tuleb anda vaba aega end koolis või kursusel täiendada. Kaubandusõpilaste kohta on ette nähtud umbes samad eeskirjad, mis on püstitatud meistrite, õpinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduses tööstusõpilaste kohta, missugune seadus enamikule kuulajatele on tuntud.

Sellest nähtub, et oodatav kutseoskuse seadus piirab teataval määral kaupmehe tegevuse vabadust. Ta ei lase mitte igauht, kel vahest küll on olemas raha, tulevikus oma ettevõtet juhtida, vaid nõuab, et ettevõtet juhiks vastava kutseharidusega isik; ta ei luba mitte igauhel pida õpilasi, vaid nõuab, et õpetaja ise peaks omama kutseoskust. Ja ta sihhib tuleviku tähi-

sena sinna poole, et ka kaubanduslikke ettevõtteid ei tohiks avada igauks, vaid ainult need, kel on vastav kutseharidus.

Need määrused ei tohiks aga kaupmeeskonda häirida, kuna need on sihitud meie äripersonaali kutsehariduse tasapinna tõstmiseks, ärielu tervendamiseks ja kaupmeeskonna hea nime ning lugupidavuse kasuks, et Eesti kaupmees, kui kutseharidusega ja oma ameti alal kogenud inimene, tulevikus uhkusega võiks kaupmehe nime kanda.

*

Avaldades need read teeme siinkohal teatavaks, et ülalmainitud seaduse eelnõu ei pandud kehtima Riigihoidja dekreediga, vaid selle otsustamine anti seaduseandlikele asutustele, kellest oneneb eelnõu edaspidine saatus.

Tööandjate Liit ja töörahuh Rootsisis

Rootsi Tööandjate Liidu peasekretäri cand. jur. Olof Waldenströmi kõne kokkuvõtte

13. aprillil s. a. esines Rootsi Tööandjate Liidu peasekretär Olof Waldenström, kes viibis Eestis Eesti Vabrikantide Ühingu ja Üleriikliku Tekstiiltöösturite Ühingu kutsel, kõnega teemal Tööandjate Liit ja töörahuh Rootsisis. Pikemas ettekandes kõneleja valgustas Rootsi Tööandjate Liidu arengut ja selle tähtsust töörahuh säilitamises, üteldes kokku võttes järgmist:

Suurtööstuse tekkimisega muutus oluliselt rootsi tööliste kui lepinguosalise tähtsus töölepingus. Tema isiklik mõju töölepingu sisule kujunes ülimal määral küsitavaks ja see asjaolu sundis teda oma erikaalu tõstmiseks tööttingimuste väljakauplemisel sammuma koos oma töökaaslastega. Üksik tööliste asemel astus kutseorganisatsioon, kes kaitses tema huve kokkuleppe sõlmimisel tööandjaga.

Vanim ametiühing asutati 19. sajandi keskel; kaheksakümnendatest aastatest kuni 19. sajandi lõpuni kestis üksikutele aladele ametiühingute loomine ja nende kujundamine ühiseks ülemaali- seks organisatsiooniks.

Tõuge ametiühingute loomiseks Rootsisis tuli Saksast ja Daanist, kust rootsi ametiühingud laenasid ka selle liikumise põhijooned ning taktika.

Oma tegevuse algul haaras ametiühingute liikumine kord üht, kord teist tööandjat töö seismajätmise ja töötakistusega. Need abinõud olid tööandjatele uudiseks ja tekitasid viimastele suuri kahjusid, põhjustades ühtlasi tööandjate hulgas

samuti ühinemise mõtete tekkimist. 1902. aastal moodustatigi Rootsi tööandjate organisatsioon, kuhu on koondatud kõik tööandjad üle kogu Rootsisis.

Algul oli selle peaorganisatsiooni ulatus väga piiratud, sest temas olid esindatud tööandjad vaid 20.000 töölisega, kuna tööliste ülemaalisel organisatsioonis seevastu oli 40.000 liiget.

Algul tekkis tööandjate organiseerimise küsimus päevakorraks kui enesekaitse hädaabinõu, kuid juba mõne aasta jooksul arnesid mõlemad, nii tööliste kui tööandjate, ülemaalsed organisatsioonid ulatuseliseks ning jõulisiks üksiksiks ja võimukatsumine nende vahel osutus vältimatuks.

See tuligi 1909. aastal suurstreigi näol, mis lõppes tööliste kaotusega ning nõrgendas tunduvalt ametiühingute liikumise tähtsust Rootsisis. Kuid juba lühikese aja jooksul suutsid tööliselised kaotusest üle saada ja ametiühingute liikumine võttis uuesti ennenägemata suurt hoogu.

Tööandjate ringkondadesse, kes liikumise algul olid häälestatud väga individualistlikult ja patriarhaalselt, ega tahtnud midagi ära anda oma enesemääramise õigusest, tungis ikka enam arusaamine, et tööliste liikumine on ajalooline vajadus ja et ka tööandjad ennast organiseerides peavad loovutama oma isikliku vabaduse talitada oma äranägemise järgi, mida varemalt hinnati nii kõrgelt. Ja nii kasvasid mõlemad organisatsioonid üksteise võidu. Selle tulemuseks on, et Rootsi Tööandjate Organisatsioonis on praegu 5000 liiget, kes annavad tööd peagu 400.000 töö-

lisele, haarates seega kogu organiseeritud tööstust ja tähtsamat osa organiseeritud käsitööstusest.

Töölise ülemaalse organisatsiooni on aga koondunud üle 800.000 töölise. Silmapaistev vahe töölise arvus on tingitud mitmesugustest asjaoludest. Osalt sisaldab töölise organisatsiooni liikmete arv ka riigi- ja omavalitsusametnikke ning töölisi, samuti ka erarandteede, laevasõidutevõtete, põllumajanduslike käitiste, ajalehtede, võõrastemajade, restoranide ja muude alade töölisi, kus on tegutsemas vabad kutseühingud. Edasi tuleb märkida, et töölise ülemaalse organisatsiooni liikmete arvu hulka on arvatud ka töötatöölised, kuna tööandjate organisatsiooni töölise arvus esinevad vaid aastatöölised.

Tööandjate Liidu organisatsioon.

Tööandjate Liit on organiseeritud nii, et tööandjad ühel ja samal või sisuliselt lähedastel aladel on koondunud kutseliitidesse, kes omakorda on Tööandjate Liidu liikmed. Kutseliitude liikmed, s. t. üksikud tööandjad või ettevõtjad, on samal ajal Tööandjate Liidu streigikindlustuse kassa osanikud. Kutseliitude arv ulatub praegu üle kolmekümne. Suurim nendest on Rootsi Metallitööstuste Ühing, kelle liikmed annavad tööd 80—90.000 töölisele. Sellele järgneb Rootsi Tekstiiltööstuste Liit üle 40.000 töölisega.

Tööandjate Liit tegeleb vaid küsimustega, mis käsitlevad tööandjate üldisi huve vahekordade suhtes töolistega. Selle poolest eraldub ta teistest sellesarnastest organisatsioonidest, nagu näit. Rootsi Tööstuste Liit, kelle liikmeskonda kuuluvad küll samad ettevõtted, kes aga tegeleb sootuks teiste küsimustega, nagu seda on tollid, maksud ja muu säärane.

Rootsi Tööandjate Liidu põhikirjas tähendatud ülesannetest võiks märkida tähtsamaid:

- 1) Toetada liitu kuuluvaid tööandjaid või kutseliite tekkivate vastuolude puhul nende ja nende töölise või töölise organisatsioonide vahel,
- 2) liidu liikmete kahjude tasumine, mis on tekitatud streikidega. Liitu kuuluvate kutseliitude ülesandeks on toetada oma kaasliikmete võitlust töolistega ja nende organisatsioonidega. Võib öelda, et nii Rootsi tööandjate organisatsioon kui ka sellesse kuuluvate kutseliitude ülesandeks esijoones on võitluse küsimuste lahendamise töölisega.

Küsimused Tööandjate Liidus otsustatakse juhatuse poolt, mis koosneb 15 liikmest, ja osalt voliniku poolt, kes enesest kujutab mingisugust ülemdirektorit ja Liitu kuuluvate kutseliitude ülesannete teostajat.

Kokkulepete ja konfliktide küsimused lahendatakse juhatuses. Küsimused aga, mis puudutavad üksikuid tööandjaid või kutseliite, kuuluvad voliniku otsustamisele.

Kõrgeim otsustav võim Tööandjate Liidus kuulub peakoosolekule, mis sarnleb aktsiaseltsi peakoosolekule. Kuigi juhatus on orgaan, kes otsustab tähtsamaid küsimusi, siiski peatöö tehakse direktorite ja ühingu ametnike poolt. Ühingu on ka oma eriline palgastatistika büroo.

Kutseliidud on moodustatud sama kava kohaselt nagu liit ise, kuid selle vahega, et neil puudub volinike instituut. Suuremail kutseliitudel on siiski ka oma eriline esindaja ja valitsemisaparaat ja bürood.

Väikesed kutseliidud, kellel puudub oma personaal ja büroo, kasutavad Tööandjate Liidu jõude. Tööandjate Liidu ja kutseliitude vahel valitseb täiesti usalduslik koostöö, osalt igapäevaste lihtsate ja praktiliste läbikäimiste, osalt kuuviisi korduvate esindajate konverentside kaudu, millest võtavad osa Tööandjate Liidu direktorid ja ametnikud, samuti ka kutseliitude esindajad. Siin arutatakse lepingute ja konfliktide küsimusi, aga ka aktuaalseid päevaprobleeme.

Kollektiivlepingud.

Vaadet kollektiivlepingute tähtsuse kohta tööandjaile on igal maal isesugused.

Võib saada kujutluse, et see arvamuste lahumine peaaegselt sõltub teataval maal valitsevatest legaalistest ja kutsealalistest vahekordadest ning tingimustest. Kus ametiühingud on nõrgad, seal ei ole ka tariifilepingud kuigi püsivad. Nad ei paku ühelt poolt tööandjaile küllaldast kindlustust, teisest küljest on nad takistuseks vabade palkade kujunemisele. Rootsis on olukord säärane, et tööandjad näevad tariifilepingus siiski teatavat kindlustust ja alust palkade ühtlustamisel produktsiooni kavas. Kui tariifileping hinnalanguste ja depressiooni aegadel kahtlemata takistab ja viivitab palkade kohaldamist muutunud olukorrale, siis teisest küljest majandusliku tõusu aegadel on ta piduriks mõtlematutele palga kõrgendamise nõuetele; parimal juhul viib ta konjunktuuri kõikumiste tasakaalustamisele, — halvimal juhul võib ta aga venitada kriisi ja põhjustada töötaolu tekkimist.

Töökohtud.

Tariifilepingute üle vaidluste lihtsustamiseks moodustati juba 10 aasta eest seaduseandlikul teel vastavad töökohtud. See oli suur samm edasi töörahu poole, kuna töökohtud on kiiresti töötavad asutused, mis takistavad pooli haara-

mast võimuabinõude järele selleks, et lepingu kestuse ajal saavutada selle muutmist.

Kohus koosneb seitsmest liikmest, kusjuures kolm nendest peab olema täiesti erapooletud, s. t. nad ei tohi kuuluda tööandjate ega tööliste hulka. Teised neli liiget on: 2 tööandjat ja 2 töölist.

Toetus konfliktide puhul.

Mõlemad pooled, nii tööandjate kui ka tööliste organisatsioonid, on kogunud suured rahasummad, mis täienevad järjekindlastest maksudest. Nendest läheb vaike murdosa valitsemise kuldteks, kuna ülejäänud summa moodustab streigifondi.

1936/1937. aastavahetusel ulatus tööliste ülemaalse organisatsiooni kapital üle 18 miljoni krooni ja temasse kuuluvate ametiühingute kapital oli kokku 82 milj. krooni. Kuna ametiühingud, arvult 41, on igauks enesele niitelda kõige lähemal, siis ei anna kogu see kapital, 100 miljoni krooni, veel küllalt selget pilti ametiühingute liikumise majanduslikust tugevusest. Võiks arvata, et Tööandjate Liit oma 25 miljoni krooniga on tugevamini varustatud kui töölisel. Pealeselle valitseb Tööandjate Liit ka veel niinimetatud garantiide üle, mis liidu liikmete poolt on antud võlatähe näol Kr. 5.000.— või ka suurema summana peale, vastavalt liikme tööliste arvule. Neid võlatähti võib liit tarbe korral kasutada, kui näiteks peaks lahti minema mõni suurstreik. Streigi puhul saab iga osanik kahjutasu 1 kroon tööliste kohta päevas, missugune tasu kahekordistub, kui streik on kestnud üle kolme kuu. Pikemat aega kestnud streikide puhul võiakse määrata tunduvalt kõrgem kahjutasu.

Peale ülalähendatud toetuse on paljude kutseliitude vahel korraldatud konfliktide puhkudeks veel erikindlustused.

Distsiplinaarsed korraldused.

Pole mõeldav ükski tugev tööandjate organisatsioon ilma sisemise distsipliiniga ja solidaarsuseta, mis garanteeriks liikmete ühtlase talitusviisi. Seepärast on põhikirjas ette nähtud määrused, mis keelavad juhatuse nõusolekuta sõlmida lepinguid tööliste organisatsioonidega, streikide puhul tööle võtta teistest käitistest vallandatud töölisi või täitmata jätta juhatuse või voliniku poolt tehtud otsuseid tööliste vallandamise kohta. Nende määruste mittetäitmine võib liikmele tuua karistuse tema poolt garantiiks maksetud summa ulatuses. Garantiisummadel on õigupoolest kahe-sugune tähtsus — soetada ühingule kapitale ja teiseks võimaldada kahjutasumaksmist streikide puhul.

Rootsis on eriti tuntud Tööandjate Liidu põ-

hikirja § 23 (ka töölistel on see § 23), mis sisaldab distsiplinaarmäärusi: keeldu liikmel ilma juhatuse nõusolekuta sõlmida kollektiivlepinguid ja teiste ettevõtete streikivaid või vallandatud töölisi tööle võtta. Selle paragraafi kuulsust põhjustab peamiselt eeskiri, et kollektiivlepinguis, mis sõlmitakse Tööandjate Liidu liikmete ja tööliste organisatsioonide vahel, võetakse üles punkt, et tööandjal on vabadus tööliste arvu vähendada ja töölisi vallandada, tööd juhtida ja jaotada, kasutada töölisi igast tööliste organisatsioonist ja tööle võtta ka neid, kes üldse ei kuulu organisatsiooni.

Need määrused on rootsi ametiühingute liikumisele olnud alati pinnaks silmas ja nende vastu, eriti tööliste arvu piiramise ja vallandamise vastu, on ametiühingud võidelnud, püüdes saavutada vallandamise küsimuses kaasaotsustamise õigust. Hoolimata sellest on see eeskiri seni jäänud kindlasti püsima.

Olgu tähendatud, et Tööandjate Liidu ja Ametiühingute Liidu poolt moodustatud segakomisjon, kelle ülesandeks on uurida ja ventileerida teatavaid tööturu probleeme, on oma kavasse võtnud ka § 23 uurimise. Kuivalju töölistel sellest on kasu loota, on veel lahtine küsimus.

Palkade tase.

Et valgustada mitmekülgset Tööandjate Liidu tegevust Rootsis, tohiks mõningad andmed ka praegusest palkade tasemest pakkuda huvi. Rootsis valitseb peamiselt tunnitasu süsteem ja selle kõrval ka päeva-, nädala-, kuu- ja üksikuil juhitudel ka aastatasu. Kollektiivlepinguis on tähendatud enamasti minimaaltunnitasu, ajatööliste maksetavad individuaalsed tunnitasad on sageli tunduvalt kõrgemad. Tasu on üldiselt seoses töötulemuste edukusega. Sõjaaegne süsteem, kus töötasu ei olnud alati kooskõlas lõusva elukallidusega ja mil makseti n.-n. perekonnaabirahasid, on ammu kõrvale jäetud, välja arvatud tekstiiltööstus, kus see veel praegugi on tarvitusel. Sõjaaegsed elukalliduse lisad on muidugi ära jäetud.

Rootsis maksetakse maatööliste paljudel juhtudel tasu veel natuuras prii korteri, kütte, valgustuse ja põllumajanduslike produktide näol. Pealeselle on Rootsi tööandjad raskesti koormatud maksudega arstiabi, haiguskindlustuse, tööliste kindlustuse, pensionifondi jne. heaks. Ka tuleb puhkuseandmise kohustusele vaadata kui ühele osale palgast.

Rootsis on palgad kõrgemad kui üheski teises Euroopa riigis, välja arvatud vahest ehk Daani ja Norra.

Rootsi palkade taseme kohta olgu toodud järgmised andmed palkade statistikast 1936. a.')

Metallitööstuses tunnitasu	Kr. 1,24
Toiduainetetööstuses tunnitasu	„ 1,21
Paberitööstuses tunnitasu	„ 1,15
Puutööstuses tunnitasu	„ 1,03
Tekstiiltööstuses tunnitasu (naistöölistel)	„ 0,95

Kogu palkade summa, mille maksmisest võtsid osa Tööandjate Liidu liikmed, oli 1936. a. ümarguselt 760 milj. krooni, sellest 90% mees-
töölistele ja 10% naistöölistele.

Võrreldes tänapäeva olukorda eelsõjaaegsega selgub, et tööliste eluüalpidamise kulud 1913. a. kuni 1937. a. on 65% tõusnud. Tööliste nominaaltasu on samal ajal tõusnud kaugelt üle selle. Nii on praegu tööliste reaalpalk, võrreldes 1913. aasta reaalpalgaga, 39% kõrgem, mille võrra tööliste elustandard on nimetatud aja jooksul paranenud.

1937. a. teisel poolel sõlmitud kollektiivlepingud (umbes 200.000 tööliste kohta) näevad ette ümarguselt 7% palga tõusu; see on sündinud töörahu nimel ja on osalt tingitud ka rootsi ettevõtjaskonna optimismist.

Välisreklaam

Üürniku õigus sellele

Harilikem välisreklaami vorm on ärisilt. Tema ülesanne on möödujate tähelepanu pöörata reklaamivale ärile. Välisreklaami avaldusvormid on lõpmatuseni mitmekesised ning nende väljaarendamise piireks on üksnes tegelikud võimalused ja sundmäärused.

Välisreklaami paigutamise koht on maja esikülj — ärist vasakule, paremale, üles ja koguni alla — olgu siltide, plakatite, valgusefektide jne. kujul.

Kui äripidaja on ühtlasi majaomanik, on õiguslik küsimus seevõrd lihtsam, et tal reklaami paigutamisel tuleb arvestada üksnes omavalituse sundmääruse ettekirjutustega — muus osas võib ta aga talitada täiesti oma äranägemise järele — reegli kohaselt, et igaüks võib oma varendusega toimida ilma kitsendusteta.

Teine asi on, kui äripidaja on äriruumide üürnik.

Tekib küsimus, missugusel määral võib üürnik maja välisseinu kasutada reklaamiks.

Meie tsiviilseaduste järgi kohustub üürileandja üürilevõtjale võimaldama üüritud eseme (ruumi) kasutamist.

Säärasele eeskirjale seltsib üürilevõtja õigus asja kasutada üürilepingu sõlmimisel ettenähtud otstarbeks.

*) Nende palkade võrdlemisel meil maksetavate palkadega tuleb arvesse võtta elukallidust Rootsis, mis on ümarguselt 3 korda kõrgem kui Eestis. Nii võib Eestis naistööline tekstiiltööstuses oma nädalapalgaga Kr. 12.28 osta „toidukorvi“ Kr. 2.49 ja rootsi naistööline oma — Kr. 46.68 — nädalapalgaga „toidukorvi“ Kr. 2.54. „Toidukorvis“ on nii ühel kui teisel juhtumil kaasa arvatud ka korter.

Need seaduse eeskirjad on silmanähtavalt väga laialdased ega lahenda otseselt seatud küsimust. Kui puudub lähem üürileping — kuulub küsimus lahendamisele seaduse üldise mõtte kohaselt — arvestades kombeks kujunenud eseme (ruumi) otstarvet ja viisi.

Viimane juhtum on meil arvatavasti sagedane. Kirjalikke üürilepinguid sõlmitakse harva ja selgi puhul arvatavasti vaevalt lahendatakse välisreklaami paigutamise küsimus.

Kahjuks puuduvad meil sel alal seni siduvad kohtuotsused ja küsimust tuleb vaadelda üksnes kombe ja seaduse üldise mõiste juhisel.

Kahtlemata äriruumide üürimisel võib üürilevõtja peale ruumide eneste tarvitada ka ehituse välisseinu reklaami paigutamiseks. Teisest küljest ei või oletada, et üürilevõtjal oleks õigus tervet välisseina kasutada. Kahtlemata on ta selleks õigustatud üksnes selle välispinna ulatuses, mis kattub üüritud ruumide sisemise alaga. Eeldades seega, et säärane välispind kuulub lahutamatu osana üüriobjekti juure, ei ole üürileandja õigustatud selle eest eritasu nõudma.

Arusaadav on aga teisest küljest, et üürilevõtja võib säärast välispinda kasutada üksnes oma äri ja oma saaduste reklaamiks.

Ruumiliselt võib kasutamiseks lubatav välispind küündida keldrikorrast kuni sarikateni — kui üüritud ruumid eestpoolt sellaselt kattuvad.

Teisest küljest ei tohi väline reklaam oluliselt rikkuda maja väliskuju (kattes kinni ilustused jne.).

Ühe majakorra üürimisel tuleks reklaamiks lubatavat välispinda tõenäoliselt arvestada üüri-

tud majakorra alumisest aknaliinist kuni ülemise korra alumise aknaliinini.

Sellest sõltub, et niivõrd, kui võrd välisreklaami ei takista hoone kasutamist ega riku oluliselt selle välimust, ei saa majaomanik reklaami paigutamist takistada ega selle eest eritasu nõuda. Arusaadavalt ei tohiks sel puhul kinnisvaraomanik üüritud välispinda ilma üürilevõtja nõusolekuta üürida kolmandatele isikutele reklaami paigutamiseks. Seesama on teiselt poolt maksev ka üürilevõtja enese suhtes.

Igal juhul tuleb väga soovitada, et vältida arusaamatusi, üürilepingus välisreklaami paigu-

tamise õigus eriti ette näha. Eritasu selle eest maksa ei oleks aga õiglane.

Välispinna kasutamise õigus reserveerigu üürilevõtja igal juhul enesele. Ka sel juhul, kui esialgu selleks tarvidust ei ole ette näha. Tarve võib tekkida hiljem ja ettenägelikkusega on vahest välditud asjatu tüli.

Tsiviilseaduste järele peab üürilevõtja lepingu lõppemisel üürioobjekti endises seisukorras tagasi andma. Seepärast peab ärruumi üürnik ruumist lahkudes oma välisreklaami maha võtma ja sellest tekkinud vead oma kulul kõrvaldama.

E. Pung.

Keelemäärus muutmisel

Kaubandus-tööstuskoda esitas kava

Kaubandus-tööstuskoda esitas Majandusministeeriumile kava Keelemääruse (RT 2 — 1935) §§ 10 ja 15 muutmise kohta.

Tähendatud Keelemääruse § 10 järgi on keeldud tarvitada võõrkeelt Eestis toodetud kaupade etikettidel ja välispakenditel, välja arvatud vaid väga vähesed erandid. Kuna aga kodumaa tööstustel kõigepealt omal ajal oli olemas rohkemal arvul sääraseid muukeelseid etikette, teiseks, et osa kaupa, mis igaks juhuks on valmis ekspordimiseks, kuid mõnel põhjusel jääb tihti ekspordimata ja lastakse siseturule muügile, ning lõpuks, et kodumaa tarvitaja hoidmiseks kodumaa kauba ostjana on hädavajaline teatavatel kaupadel hoida muukeelseid nimetusi, mida kas tõlkida ei saa (nimetused veinide, likööride sortidele ja kodumaa konjakile, lõhnaõlide ja puudrite nimetused, kõiksugused kreemid ja pastad, komvekkide nimetused, niidi nimetused ja mõõdud jne., mis kõik endale eluõiguse on saanud Eesti päritoluga kaupade juures) või mille tarvitamist nõuavad Eesti kaupade turustamise huvid ja väliskaubasissetungimise ärahoidmine, siis on Majandusministeeriumi kaasabil ja lahkel toetusel Siseministeerium olnud nõus selle Keelemääruse lõplikku jõusseastumist pikendada aeg-ajaliselt aastast aastasse. Viimased pikendused on sündinud vaid lühema aja peale, nimelt käesoleval aastal esimest korda kuni 1. märtsini ja viimast korda kuni 1. maini. Isiklikel läbirääkimistel on hra siseminister Kaubandus-tööstuskoja esindajale tähendanud, et ta saab aru kodumaa tööstusringkondade muredest selle küsimuse alal ja tahab kaasa aidata nende murede otstarbekaks lahendamiseks, kuid et sealjuures tuleb võtta arvesse kaht olukorda: määrust kaotada ei saa, kuna siis

põhimõtte riigi keele kasutamise alal maetaks uuesti maha, määruse § 10 täitmist aga edasi lükata endist viisi alalõpmata aastast aastasse tähendaks samuti määruse põhialuste eitamist ja jätaks ka väliselt halva mulje. Seepärast palus hra siseminister Kaubandus-tööstuskoda esitada teisi konkreetseid kavasid selle raske küsimuse lahendamiseks. Koda peab tunnustama need hra siseministri seisukohad täiesti õigeteks ja ratsionaalseteks, mis pärast tema esindaja suulistel kõnelustel avaldas arvamist, et Keelemääruse § 10 tuleks nõnda muuta, et osaliselt oleks lubatav muukeelsete etikettide ja välispakendite tarvitamine, kui seda teeb paratamatuks ja vajaliseks kodumaa tööstuse heaolu. Hra siseminister kiitis selle mõtte heaks ja palus Kaubandus-tööstuskoda esineda omalt poolt tarviliste ettepanekutega. Selle soovi kohaselt on koda korraldanud oma ringkondades vastavate tööstusalade esindajate nõupidamisi, millest kümned erialad on osa võtnud, missuguste nõupidamiste tulemusena on valminud vastav kava Keelemääruse § 10 muutmiseks nõnda, et see lahendaks sel alusel kerkinud raskused meie tööstusele.

Kava seab kõigepealt oma esimeses osas ülal põhimõtte, et ekspordikauba juures oleks lubatud selle kauba turustamine sisemaal sel juhul, kui see ekspordina kasutamisele ei tule. Määruse vanas redaktsioonis oli see kitsas piiris samuti lubatud, kusjuures ühes osas (või ja kanamunad) võis see toimuda ilma igasuguse loata, teistel aladel vaid Majandusministeeriumi loal (§ 10, lõige neljas). Kuna nendel juhtudel ei ole kartust, et määrusi kuritarvitama hakataks, sest et seda kaup muukeelse etiketiga ja välispakendiga siseturule saab müüa, kui ta ühtlasi on ekspordikaubaks, siis

arvab Kaubandus-tööstuskoda, et sel puhul võiks üldse loasaamise kord ära jääda. Loa saamine on seotud alati teatavate vormilikkustega, võtab vaeva ja on seotud ajakuluga. Pealegi on eksportfirmad ikka suuremad ja soliidsemad, kelle poolt kuritarvitusi karta ei ole, ja kui mõni nendest seda tegema peaks, siis on Majandusministeeriumil küllalt abinõusid kasutada, et säärane üleastumine edaspidiseks ära lõigata.

Teine põhimõte selles osas seisab kauba tootmise alal Eestis, kus valmistamine sünnib välisfirma loal ja selle retsepti kohaselt, kusjuures kaubanimetus on muukeelne ning peaaegu kogu etiketi sisu samuti muukeelne. Sääraselt valmistatakse Eestis mitmesugust kaupa ja on säärane talitamisviis meile ka kasulik, kuna ta hoiab tagasi võõrkauba impordi ja vähemalt tööjõu tasu ning pakendi kulud jätab kodumaale. Sellasel teel valmistatakse kaupa alkoholitööstuses ja kosmeetikatööstuses. Kõigil neil juhtudel on muukeelse etiketi või välispakendi kasutamine paratamatu.

Kolmanda põhimõttena esineb selles osas luba tarvitada kaubanimetusena muukeelseid kaubanimetusi nende nimetuste muukeelses kirjaviisis. See on paratamatu väga mitmete alade juures (alkoholitööstus: Benedictine, Curaçao jne.; lõhnaõlid: Eau de Cologne, kõiksugu sordid: Chypre, Lotos d'or, Muguet, Narcisse, Lilas; puuder: Rachel, ocre, naturel), missuguste nimetuste eesti keele tõlkimise püüd meid eraldaks teiste maade üldterminoloogiast, tarvitaja teadmatusse jätkaks ja kodumaa kauba asemel tee avaks väliskaubale.

Kava käsitab edasi muukeelsete etikettide ja välispakendite tarvitamist, milliste kohta juba igal juhul on nõutav Majandusministeeriumi luba. Tarvilised esitised tööstuseringkondade poolt tuleksid Kaubandus-tööstuskojale, kes need esialgselt läbi vaatab ja nende tarvilikkuse ja otsustabekohasuse üle katsub selgusele jõuda, et seega võtta esialgne töö Koja peale ja ära hoida põhjendamata palved, mis võiksid vaid püüda rikkuda või mööda hiilida Keelemääruse põhimõtetest. On koda leidnud üksikutel aladel muukeelsete etikettide ja välispakendite tarvitamise Eesti tööstuse või kaubanduse huvides paratamatu ja soovitava olevat, esitab ta need Majandusministeeriumile, kelle otsusest oleneb loa andmine või mitteandmine.

Nagu materjalidest selgub, on Eestis toodetavate kaupade juures tarvitusel kas etikettidel või välispakenditel väga palju võõrkeelseid nimetusi, kus see just väliskauba sissetungimise hädaohu pärast otse möödapääsmatuks on osutunud.

Nõnda tõendavad alkoholitööstused, et juhul, kui likööride nimetusi tarvitada tõlkes, siis kodumaa kaup, kui ostjale võõras, taganema peab; sama kinnitavad kosmeetikatööstused, kuna nad kindlalt asuvad seisukohal, et lõhnaõlide ja puudrite ning ka teiste ainete alal Prantsuse kaup uute nimetuste puhul Eesti kauba kõrvale surub. Eesti niiditööstus kinnitab, et ingliskeelsete niidimtetuste ja pikkusemõõtude ning niidi jämeduse äratähendamise ärajätmine Eesti niidi Inglise niidi eest kõrvale surub; kompekitööstus kinnitab, et võimatu on rahvusvaheliselt kasutatavaist kompekinimetustist loobuda.

Kava esimene osa käsitab ka muukeelsete kaubamärkide kasutamist, ja nimelt, et hiljem 1. aprilli 1935. a. registreeritud kaubamärke muukeelselt saab kasutada vaid Majandusministeeriumi loal, kusjuures esitise käik on analoogiline muukeelsete etikettide ja välispakendite käigule, s. o. need esitatakse Kaubandus-tööstuskojale, kes need läbi vaatab ja siis omalt poolt Majandusministeeriumile otsustamiseks esitab. Sisuline tarve uue lisanduse järgi seisab selles, et Eesti tööstuse huvides on kasutada muukeelseid kaubamärke ka ettevõtete juures, kes neid registreerivad ka praegu või edaspidi, missugust võimalust praeguse määru tekst ei võimalda. Paratamatu on aga üksikutel aladel uute ettevõtete tekkimine ja nende tekkimisega käsikäes uute kaubamärkide registreerimine, kus võõrkeele kasutamine on ka sisemaal vajaline põhjustel, mis ülal loetletud.

Kava teine osa käsitab Keelemääruse § 15 muutmist. Siin arvab Kaubandus-tööstuskoda võivat lubada seniste muukeelsete etikettide ja välispakendite kasutamist, mis seni valmistatud. Nimelt selgus Kojas nõupidamistel, et firmadel praegu veel ikka kahjuks on olemas varem valmistatud muukeelseid etikette, mille väärtus nendel aladel kokku ulatub kümnetesse tuhandettesse kroonidesse. Peaküsimus ei seisa aga selles, vaid selles, et, nagu ettevõtted kinnitavad, valmiskaup tarvitab aega tihti 7—8 aastat, kuni ta lõplikult jõuab valmistajalt tarvitajani (eriti pikaldaselt teiste hulgas kosmeetikatööstuses, kus kaup väga pikka aega püsib detailisti juures). Selle tõttu on üksikutel aladel eraldi üksikult vanade etikettidega kaupa kümnete tuhandete kroonide eest käibel, mida lähemal ajal lootust ei ole ära müüa ega ka detailistide käest tagasi osta, kuna viimane majanduslikult võimatu oleks. Ülaltoodud asjaolud sunnivad peale säärase etikettide ja välispakendite ärakasutamise kuni nendega varustatud kaupade lõppemiseni.

Ratsionaliseerimise komitee töökaava selgumas

Ratsionaliseerimise komitee loomisel ja selle tegevusse astumisel ja ajakirjanduse veergudel mitmel pool avaldatud õige mitmesuguseid oletusi selle tegevusaluste ja otstarbe kohta.

Levisid koguni arvamusel, et komitee ülesanneteks muuseas olevat hindade kontroll või koguni maksumäärade arvutamine, väljatöötamine ja muud sarnast.

Omajagu põhjust seesugustele väärtõlgitsemistele andis asjaolu, et komitee tegevuskava ei olnud teatavaks tehtud, tema ülesanded olid välja kujunemata ning et üldiselt valitses väärarusaamine sellest, et komitee tegevus on juhitud bürookraatlikust printsibist ilma vajaliku kontaktita tegelike majandusringkondadega.

Nagu räägib sellekohane informatsioon, ei ole nendel teatud mõttes ärevatel kuulujuttudel tõsiselt põhja.

Ratsionaliseerimise komitee on oma lähemate ülesannete piiritletu puhul seadnud enesele kaks ülesannet.

Esiteks — otsida teid ja abinõusid meie töös- tusprotsessi ratsionaliseerimiseks. Lähemad sihtjooned selles suunas on alles väljatöötamisel.

Teiseks on ratsionaliseerimise komitee ülesandeks edendada meie tööstus- ja põllumajandus- toodete standartimist. Kuuldavasti hakkab selles osas komitee täitma neid ülesandeid, mida valdavas enamuses riigest juba ammu täidavad sellekohased eriihingud ja asutused.

Kaubandus-tööstuskoda on oma seksioonide kaudu juba mõnd aega rõhutanud tarvidust stand- dartimise töö alustamiseks laiemas ulatuses. Seega täidab komitee ülesanne otsekoheselt koja ringkondade soove ja taotlusi.

Kui veel hiljuti avaldati, et oma töös ratsio- naliseerimise komitee tahab pidada tihedat ja

alalist kontakti majandusringkondadega — peab konstateerima, et Majandusministeeriumi algatus tabab otseselt elulisi vajadusi ja soove.

Kaubandus-tööstuskoda omalt poolt tervitab täiel määral maksvusele pääsenud töökorda — kontakti asjaomaste enestega. Säärane korral- dus on igal pool mujal annud kõige paremaid tulemusi ning garanteerib suurel määral laiemate ringide õigustatud soovide rahuldamist.

Standartimise töö koondamine ühte asutusse on seda soovitamam, et selle tulemusena võib loota mõnesuguste küsimuse väärkäsitluste lõpetamist, kus sisuliselt standartimise ala probleemid on senini lahendatud tulemusvaste kontrollimis-, proovimis- ja katsetamistöödega (põllumajandus- like masinate ja riistade alal).

Lõppeks ei saa veel nimetamata jätta, et komiteele antav sundkorralduste võim — õieti kasutatuna — võib anda tulemusi, mis teisel teel on raskesti saavutatavad.

Juhitud soovist tekkivat kontakti süvendada on Kaubandus-tööstuskoda juba korraldanud an- keedi, milles asjaomaseid palutakse avaldada oma sellekohaseid soove ja arvamusi kaupade suhtes, mille standartimine on esmajoones vajaline.

Kõikide ringkondade aktiivne kaasabi ja osa- võtt standartimise probleemide arutamisest loob kahtlemata õhkkonna, mis garanteerib selle vaja- lise ürituse edukat ja tulemusrikast arengut.

Tegelikud majandusringkonnad julgevad rat- sionaliseerimise komitee standartimise tööst loota lõppu asjatule killustamisele ja nende võistlus- võtete lõppemist, mis — olles ärilise morali seisukohalt vastuvõtmatud — siiski ei mahu kül- vatu võistluse vastu võitlemise seaduse kitsas- tesse raamidesse.

E. Pg.

Veskipidajate Ühingu peakoosolekult Tartus

Üleriiklik Veskipidajate Ühing pidas oma aastapeakoosoleku 3. aprillil s. a. Tartus, millest osa võttis üle riigi 72 liiget. Koosolekut juha- tasid V. Tamman ja R. Siil. Peakoosolekust võttis osa ka Kaub.-tööstuskoja nõunik hra P. Huik.

Esimese päevakorrapunktina oli koosolekul ettekanne hra ins. F. Petersonilt „Veskite tege- vuse korraldamisest“. Oma ettekandes referent puudutas väike- ja kesktööstuslike veskite kor-

raldamise küsimusi, milles ta tähendas kokku- võtetult järgmist. — Aastate eest omandasid meie väikeveskid endale hea jahu jahvatamise- ga hea nime. Kui tahetakse veskeid hoida sel- lessamas kuulsuses, tuleb nendel oma tegevuse korraldamisel üles seada teatud sihtjooned. Ar- vesse võttes töörajoonide kitsaid piire ja kapi- tali hulka, mida nõuab püüli veski sisseseadmine, ei ole mõeldav, et kõik väikeveskid võiksid endale võtta sihiks saada püüli veskiks. Väikeveskite

korraldamine tuleb suunata sellele, et parandada saaduste kvaliteeti, mida praegugi valmistatakse, ja sellega võita endale ümbruskonna töötarvitajaid. Selleks tuleks väikeveskikes sisse seada eraldi kroovimismasinad, kus need puuduvad, ja koorijad, kuma praegusest halvasti puhastatud viljast lihtsa jahukiviga kroovides ei saa head leivajahu. Edasi tuleks pöörda tähelepanu teede ja õuede kordaseadmisele, tulekaitseabinõudele jne. Kesktööstuslike püüvliveskrite korraldamise alal märkis referent eriti asjaolu, et neil püüvliveskeil, missugused valmistavad jahu ka kaubanduslikuks otstarbeks, tuleks välja töötada ühtlased jahusordid. Need veskid võiksid siis hakata ka tähelepanu pöörama oma saaduste paremale turustamisele kas mõne kaubandusliku ettevõtte või oma müügiorganisatsiooni kaudu.

Järgnevalt kandis ühingu esimees V. Tamman ette ülevaate ühingu 1937. a. tegevusest, mis peakoosoleku poolt kinnitati. Samuti kinnitati ka ühingu kassaraunne. Uusi liikmeid, arvestes 1. aug. 1937. a. kuni koosoleku päevani, kinnitati peakoosoleku poolt 67.

Peakoosolek muutis ühingu põhikirja, millega tulevikus saavad ühingu liikmeks olla ka

tuuleveskite omanikud. Teiseks nähti põhikirjas ette võimalus luua ühingus erisektsioone veskitööstuse eriharude tarvis, nagu villaveskitele, saeveskitele jne. Samuti võeti põhikirja vahekohus. 1938. a. tegevuskava ja eelarve ühes ajakirja „Eesti Veski“ väljaandmise otsusega kinnitati peakoosoleku poolt juhatuse poolt esitatud kujul.

Juhatuses väljalangenud liikmed V. Tamman ja R. Siil valiti ühel häälel tagasi. Samuti valiti tagasi rev.-komisjon. Vahekohtu liikmeiks said A. Silvere, G. Aavik, ins. F. Peterson ja dr. V. Sumberg.

Koja nõunik hra P. Huik tutvustas koosolekule Haridusministeeriumi kava kutseoskuslike kursuste korraldamiseks mõeldreile. Selles asjas otsustas peakoosolek põhimõtteliselt pooltada teoreetiliste kursuste korraldamist veskitöölisele ja mõldritele, kuid seda tuleks ministeeriumil teha tihedas kontaktis kojaga ja ühinguga. Kursuste korraldamisest tuleb aga lahus hoida kutseoskuse nõudmine jahutööstuse alal, mille juure nii pea ei ole võimalik asuda.

Lõpuks otsustati järjekordne veskipidajate päev pidada 1938. a. suvel Viljandis.

Kauplustes müügilolevate õmblus- ja märknii- tide märkimise määrus

Meie niiditurul esines sageli nähtus, et mõned töösturid saatsid turule niidirulle, kus puudusid andmed niidi pikkuse kohta, mis pole kooskõlas sellkõhaste kaubanduslike kommetega. Samuti kordus nähtus, et rullidele keritud niidi pikkus ei vastanud rullile tähendatud mõõtudele.

Et vältida sellest tekkivaid kõlvatu võistluse nähtusi, palus Kaubandus-tööstuskoda Majandusministeeriumi küsimus lahendada vastava määrusega.

Nüüd on majandusminister määrusega 31.

märtsist 1938. a., mis on antud Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse § 20 alusel, lubanud kauplustes müüa või müügiks valmis hoida ainult seesugust õmblus- ja märknii, mille rullidel või papist või muust materjalist alustel või välistel ümbrikel on pealkirjad, mis näitavad kauba pikkusmõõtu. Märgitud kauba mõõdus on lubatav vaid 3% eksimine. Ettenähtud pealkirjad peavad olema arusaadavad ja selgesti loetavad.

Määrus jõustub üks kuu pärast avaldamist Riigi Teatajas, s. o. 8. maist 1938. a.

Äride register

märtsikuu esimesel poolel (järg).

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

- L. Kirschbaum, Tallinn, Pärnu mnt. 36, manufaktuur- ja fotoäri.
- Ajaleht „Lõuna-Eesti“ A. Kokkult ja A. Taska, Valga, Vabaduse 5.

- Karl Kuk, Tartu, Raekoja 25, toiduainete-kauplus.
- Jüri Kustasso, Pärnu, Riia 167, pruugitud asjade kauplus.
- Johannes Kõrvemann, Nõva v., Nõmemea k., koloniaalkauplus.
- Arthur Masing, Tartu, Oa 14, puuhoov.
- Helene Mölder, Tallinn, Telliskivi 13, liha-kauplus.

15. Eesti-Vene Kaubandusühing J. Nihtig ja Ko., Tallinn, Vabadusväljak 3.
16. E. Ojala, Nõmme, Suurtüki 9, lihakauplus.
17. A. Orav, Valga, Viljandi 27, kaltsukauplus.
18. Evald Paabo, Tartu, Aleksandri 104, lauvabrik ja jahuveski.
19. Kivitööstus K. Pabut, Tallinn, Suur-Juhkentali 4.
20. Aleksandra Parv (end. nimi Parfenov), Tallinn, Graniidi 30, toiduainetekauplus.
21. Kaubanduskontor J. Piirand & Ko., Tallinn, Olevimägi 10.
22. Eliise Pärnits, Abja v., Paluoja al., toiduainetekauplus.
23. A. Rosenthal, Tartu, Fortuna 1, vanakraamikauplus.
24. Juuli Selli, Tallinn, Vilmsi 2, toiduainetekauplus.
25. Axella Smirnsky, Põltsamaa, Veski 1, kirjutusmaterjali- ja raamatukauplus.
26. O. Sööt, Vastse-Kuuste v., talurahvatarvete-kauplus.
27. Johannes Tanner, Kolga v., Loo as., segakauplus.
28. Kaubanduskontor „Teeko“, M. Tepp, Tallinn, Pärnu mnt. 40.
29. Anna Treier, Tallinn, Vilmsi 29, pesu- ja kudumisetööstus.
30. Elfriede Turu, Nõmme, Harku 44, toiduainetekauplus.
31. Valter Vainlo, Tallinn, Jakobsoni 47, toiduainetekauplus.
32. Jaan Villo, Rakvere, Lai 29, viltsaapakauplus.
33. Eesti Väliskaubanduse kontor „Baltimport“ N. Virro, Tallinn, Kaarli pst. 9—3.
34. A. Voiberg, Kalvi v., Viru-Nigulas, segakauplus.
12. J. Kahm, Tallinn, Graniidi 1, lihakauplus, ärip. Johannes Kahm.
13. Aleksander Kallas, Tartu, Narva 5 (enne Kaluri 4), vanakraamikauplus.
14. Th. Karlson, Suure-Jaani al., Pärnu 8, toiduainetekauplus, ärip. Theodor Karlson.
15. Linda Kerjestik, Tallinn, Saue 10, toiduainetekauplus.
16. Adeele Kiivit, Tartu, Turu 83, toiduainetekauplus.
17. Agnes Kivisild, Tallinn, Vabriku 15, pesu-, pudu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
18. V. Kõllo, Tallinn, Girsensoni 27, puuviljakauplus, ärip. Voldemar Kõllo.
19. Eduard Laurenz, Rägavere v., Aravuse k., villaveski.
20. Johannes Lauri, Rõngu v., toiduainetekauplus.
21. M. Leinbok, Tallinn, Luise 5, maiusainetekauplus, ärip. Miina Leinbok.
22. Restoran-öölokaal „Maxim“ P. Lepner, Nõmme, Turuplats 1, ärip. Paul Lepner.
23. E. ja M. Levin, rohu- ja värvikauplus „Central“, Tartu, Rüütli 1, täisühing, täisosanikud Eva Levin ja Moses Levin, ühingu osakapital Kr. 2.000.—.
24. Linard Losin, Tartu, Raekoja 10, toiduainetekauplus.
25. Koloniaalkauplus „Delikatess“ E. Martinson, Tallinn, Pärnu mnt. 16, koloniaal- ja veinikauplus, ärip. Ebba Martinson.
26. M. Niine, Narva, 6. Peetri 33—4, kingsepatöökoda, ärip. Mihkel Niine.
27. A. Noop, Vaivara v., Sillamäe, autovoõäri, ärip. Albert Noop.
28. I. Panov, Narva, Kiriku 16, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Ivan Panov.
29. Albert Piirand, Tartu, Tähe 83, kirjutusmaterjali-, raamatu- ja pudukauplus.
30. L. Ploškin, Voka v., Toila k., pagariäri, ärip. Lidja Ploškin.
31. R. Poljak, Narva-Jõesuu, Pargi 18, pan- sion, ärip. Reida Poljak.
32. E. Potivar, Narva, Suur-Kreenholmi 9, agent koloniaalkaupade alal, ärip. Eduard Potivar.
33. L. Pullisaar, Tallinn, Vilmsi 53, elusloomade ja liha ost ja müük, ärip. Leonhard Pullisaar.
34. E. Puskar, Tallinn, Liivalaia 37, juukse- tööstus, ärip. Ella Puskar.
35. Erna Põld, Tallinn, Laadimiseplats 2, toi- duainetekauplus.
36. Juhan Päärson, Kilingi-Nõmme al., Kiriku 27, mööblitööstus.
37. Kohvik „Harju“ S. Püss, Tallinn, Vabaduse- väljak 7, ärip. Siegfried Püss.
38. August Rahuvarm, Tartu, Aleksandri 20, käekotiraamitööstus.
39. K. Rooma, Tartu, Ülikooli 17, toiduainete- kauplus, ärip. Karolina Rooma.
40. Pudu- ja pesukauplus „Ramona“ V. Roth- berg, Tallinn, Harju 43, ärip. Vera Roth- berg.
41. Paul Salluste, Pindi v., Otsa as., segakaup- lus.
42. A. Senf & S. Nykänen, Tallinn, Gonsiori 17, klaasinstrumentide tööstus; täisühing, täisosanikud Adolf Senf ja Sulo Nykänen, ühingu osakapital Kr. 2.000.—.

Märtsikuu teisel poolel

registreeritud uued firmad:

1. Arvo Aare, Tallinn, Kristiine 6, puuhoov.
2. Voldemar Allan, Erastvere v., Kanepi al., pagariäri.
3. E. Avsan, Tallinn, Kasarmu 6, toiduainete- kauplus, ärip. Ekaterina Avsan.
4. August Bankir, Undla v., Põima k., jahu- veski.
5. Jefim Ellervee jahu- ja saeveski, Vana- Roosa v., Vastse-Roosa as.
6. Metsaäri ja kastitööstus „Eksportkast“ M. Furmansky & Pojad, Tartu, Kroonuaia 76, täisühing, täisosanikud Mooses Furman- sky, Tevija Furmansky ja Isak Furmansky, ühingu osakapital Kr. 4.500.—.
7. Selma Gross, Tartu, Narva 19, nõöri- ja segakauplus.
8. August Hiiesalu, Undla v., Põima k., se- gakauplus.
9. M. Iljin, Tallinn, Raekojaplats 18—3, söögi- saal, ärip. Maria Iljin.
10. Niina Ivanovsky, Haapsalu, Karja 21, kübaratööstus.
11. A. Jürgens, Põltsamaa, Veski 1, kirjutus- materjali- ja raamatukauplus, ärip. Alvine Jürgens.

43. Natalie Sivers, Tallinn, Pärnu mnt. 18—3, punutud käsitööstus.
44. Anna Skuura, Tallinn, Vabriku 15, liha-kauplus.
45. Võõrastemaja „Kommerts“ om. E. Säkki, Narva, Võõrastemaja 34, ärip. Elfriede Säkki.
46. A. Sügav, Viljandi, Endla 24, toiduainetekauplus, ärip. Ann Sügav.
47. Paul Toomiste, Tallinn, Heeringa 22, toiduainetekauplus.
48. Hotell „Zentral“ om. A. Treiberg, Narva, Suur 30, võõrastemaja ja restoran, ärip. Agripina Treiberg.
49. Kunstisarve ümbertöötamise tööstus „Kaljo“ K. Treumann, Tallinn, Lubja 7, ärip. Karl Treumann.
50. Emma Uibopuu, Tartu, Roosi 2-a, rõivaõmblemise töökoda.
51. H. Unterverk „Eesti Mark“, Tartu, Rütli 9, tarvitatud kirjemarkide ja ajakirjade ost-müük, ärip. Heinrich Unterverk, prokurist Alfons-Herbert Teslon.
52. Hennit Vainola, Rakvere, Tartu 14, toiduainetekauplus.
53. Adele Valdava, Tallinn, Sõja 15, toiduainetekauplus.
54. H. Veinjärv, Tallinn, Väike Ameerika 28, toiduainetekauplus, ärip. Helene Veinjärv.
55. Salme Valpi, Tallinn, Terase 13, toiduainetekauplus.
56. Julita Visnapuu, Tallinn, Suurtüki 1, puuviljakauplus.
57. Möksi vesiveski ja villatööstus Zillmer ja Ahman, Kioma v., täisühing, täisosanikud Johannes Zillmer ja Harald Ahman, ühingu osakapital Kr. 750.—.
10. Vassiljan Glubokov, kes tegutses Tallinnas, Estonia pst. 27, aed- ja juurvilja ekspordi alal, ärialal maksujõuetuks tunnistatud, vannutatud hooldajaks määratud vann. adv. Aleksander Reiman.
11. Hirsch Goldov jätkab äritegevust, avades Tartus, Poe 10, pealisnahatööstuse.
12. Rudolf Grimm'i perekonnanimeks on „Taarde“ ja tema Kunda-Malla v. asuva kohvitööstuse, jahuveski ja saeveski firmaks „R. Taarde“.
13. Hiiu-Kärdla Kalevivabriku Osühisus K. ja E. Ungern-Sternberg, Tallinn, Vana Posti 6, põhikiri muudetud, uueks nimeks on „Hiiu-Kärdla Kalevivabriku Osühisus“.
14. Selma Hunt jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Telliskivi 50, toiduainetekaupluse.
15. Kaubandus-tööstus A.-S. Irene Tehased, Tallinn, Viru 5—2, lahkunud juhataste liikmed Elchonon Gendel ja Robert Peterson, juhataste liikmeteks valitud Caarlo Bruun ja Abram Amitan. Lahkunud likvideerimiskomisjoni liikme Robert Peterson'i asemele valitud Raissa Ostrovski.
16. Marie Jeeger jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kristiine 16, puuhoovi firma all „M. Jeeger“.
17. Kaubanduse ja tööstuse osühisus „Kalandus“, Tallinn, Kõtebuue 16-a, lahkunud juhataste liikmed Gustav Kilo ja Aleksander Inkapööl. Juhataste liikmeks valitud Jüri Silberberg.
18. Anna Kartau, Tallinnas, Viru 24 asuva jalanõudekaupluse firmaks on „Moe-King A. Kartau“.
19. Ella Kaur'i perekonnanimeks on „Sepp“ ning tema Kavilda v. asuva talurahvatarvetekaupluse firmaks „Ella Sepp“.
20. Keemiatööstuse aktsiaselts „Kemaks“, Tartu, Näituse 27, põhikiri muudetud, põhikapital suurendatud Kr. 100.000-ni.
21. Aktsiaselts Paberivabrik „Koi“, Tallinn, Viru 9, juhataste liige ja asjaajaja direktor Georg Sommer jun. surma läbi lahkunud, juhataste liikmeks valitud senine prokurist ins. Eberhard Sommer.
22. „Fama“ peeglitööstus, peegli- ja klaasikauplus Jenny Koitmetts, peeglitööstus üle viidud kaupluse juure Tallinn, Lai 38 (enne asus tööstus Lai 30).
23. Otto Kond'i talurahvatarvetekaupluse asukohaks on Palupera v., Palupera alevik (enne Meeri v.).
24. Katarina Kotkas lõpetanud toiduainetekaupluse Tallinnas, Siiversi 7, kauplust Tallinnas, Kristiine 27, peab edasi.
25. Marie Kuk jätkab äritegevust, avades Tartus, Holmi 17, pruugitud mööbli kaupluse.
26. Kaubanduslik osühing H. Lagus & Ko, Tallinn, Vene 13, lahkunud juhataste liige Emil Gutmann, juhataste liikmeks valitud Aleksander Kuisk.
27. Otto Laurberg jätkab äritegevust, avades Roela v., Tarakvere as., vesiveski.
28. Abram Levin lõpetanud rohu- ja värvikaupluse pidamise Tartus, Rütli 1, teist samasugust kauplust Kuperjanovi 9 peab edasi firma all „A. Levin“.
29. Alma-Marie Liiv avanud Tallinnas, Laulupeo 6, toiduainetekaupluse; varem registreeri-

Registreeritud muudatused:

1. Kuressaare jahuveski H. Adfeldt ja Ko, Kuressaare, firmaks on „H. Adfeldt & Ko“, millise firma all on avatud ka pagari- ja kondiitriäri Suur Sadama 1.
2. J. Allik & Ko., Tallinn, Suur Karja 2, prokuristik on Hilja Merivee (kollektiivprokuura).
3. Jaan Arniste jätkab äritegevust, avades Viljandis, Laidoneri pl. 2, söögisaali firma all „J. Arniste“.
4. Elfriede Enno Tallinnas, Katusepapi 7, värvi- ja kosmeetikakaupluse ühes firma „E. Enno“ tarvitamise õigusega üle annud Emilie Partel'ile, kes jääb ainuisiklikuks äripidajaks.
5. J. Envere kirjastus „Turist“ asukohaks on Tartu, Gustav-Adolfi 8 (enne Raudtee 5), kus avanud veel raamatu-, skaudi- ja turismitarvetekaupluse.
6. Mart Esneri plekisepatööstuse asukohaks on Tallinn, Kunderi 17 (enne Terase 9).
7. Elektri-armatuuride tööstus „Rex“ I. Firk, J. Landmann & Ko, avanud oma tööstuse saaduste müügikoha Tallinnas, Vene 8; tööstus asub endiselt Dunkri 4.
8. Johannes Fiskar jätkab saeveski tegevust Hageri vallas.
9. M. Furmansky ja Pojad nimel Tartus, Aleksandri 7, jääb tegutsema valmisriietekauplus (varem ka metsatööstus ja lauavabrik).

- tud kauplust Saali 6 peab edasi. Mõlemaid ettevõtteid peab firma all „A. Liiv“.
30. Helene Loigom jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kesk-Kalamaja 16, toiduainetekaupluse.
 31. Ernst Luchsinger, Narva, Rüütli 18 asuva apteegi ühes firma „Vana apteek E. Luchsinger“ tarvitamise õigusega üle annud Hilda Haarmann'ile, kes jääb ainuisiklikuks äripidajaks.
 32. Harald Madiberg jätkab äritegevust, avades Rakveres, Lai 11, seemneviljakaupluse.
 33. Salme Mell jätkab äritegevust, avades Narvas, Suur 24, mehaanilise jalanõude- ja kummitööstuse firma all „Atlas“ S. Mell.
 34. A. & P. Miettens, Tallinn, Merepuiestee 15, uus täisühingu leping sõlmitud 18. jaanuaril 1930, leping muudetud 24. märtsil 1938, täisosanik Paul Miettens vastu võetud E. V. kod.
 35. Eduard Muuga jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Vana-Posti 3, kullasepääri firma all „Ed. Muuga“.
 36. Anna Mägi ees- ja perekonnanimeks on „Anne Murel“, kes lõpetas Tallinnas, Veizenbergi 4, pagari- ja kondiitrisaaduste kaupluse ning avas Tallinnas, Kaupmehe 28, kohviku, mida peab firma all „Anne Murel“.
 37. Nikolai Männiksoo'i perekonnanimeks on „Männiksoo“ ning tema Nõmmel, Liiva 16 (enne Raudtee 23) asuva toiduainetekaupluse firmaks „N. Männiksoo“.
 38. „Neon Lux“ K. Mühler & Ko, Tallinn, Jaama 8, usaldusühing tegevuse lõpetanud, ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Konstantin Mühler firma all „Neon Lux“ K. Mühler.
 39. Siegfried Norrmann jätkab äritegevust agendina tekstiilkaupade alal Tallinnas, Suur Tartu mnt. 12—2.
 40. Katta Pallenbert'i toiduainetekaupluse asukohaks on Tallinn, Sitsi 18 (enne Uus Maailma 7).
 41. Ferdinand Martinson'i vanaraamatukaupluse asukohaks on Tallinn, Kullasepa 14 (enne Tartu, Gustav-Adolfi 8) ja firmaks „Antikvariaat LIBRA F. Martinson“.
 42. Johannes Polleri toiduainetekaupluse asukohaks on Tallinn, Tarabella 14 (enne Tarabella 8).
 43. Kartulitärklise- ja siirupivabrik o.ü. Prima, Tallinn, Viru 5—2, lahkunud juhatuse liige Robert Peterson, juhatuse liikmeks valitud Abram Amitan. Lahkunud likvideerimiskomisjoni liikme Robert Petersoni asemele valitud Raissa Ostrovsky.
 44. Johann Pruuli savinõude- ja mänguasjadekaupluse asukohaks on Pärnu, Turuplats 79.
 45. Gustav Puulmann lõpetas metsatööstuse pidamise ja avas Vaivara v., Auveres, toiduainetekaupluse firma all „G. Puulmann“.
 46. Alvine Remmelgas avanud Tallinnas, S. Tartu mnt. 60 kohvipraadimise-tööstuse, peab edasi Rakveres, Pikk 1 ja Tallinna 23 pagariäri.
 47. Kompveki- ja šokolaadivabriku Riola o.ü. maiusainetekaupluse asukohaks on Tallinn, Narva mnt. 45 (enne Kreutzvaldi 2).
 48. Jakob Ruuben jätkab äritegevust, avades Haapsalus, Karja 7, pagarisaadustekaupluse firma all „Ruuben“.
 49. Kr. Saar ja Ko, Tallinn, Viru 3, piiratud prokuura antud Bernhard Espenberg'ile.
 50. Erna Sabolotny jätkab äritegevust, avades Narvas, Posti 57, pagari- ja kondiitriäri firma all „E. Sabolotny“.
 51. Juhan Sass jätkab äritegevust, avades Torgu vallas metsatööstuse firma all „J. Sass“.
 52. Olga Siegfeldt'i perekonnanimeks „Silut“ ning tema Haapsalus, Karja 27 asuva kaupluse firmaks „Tapeti- ja nõudekauplus EDU Olga Silut“.
 53. Johannes Sipsaka lõpetanud Narvas, Posti 57, pagari- ja kondiitriäri. Pagaritööstuse asukohaks on Narva, Posti 67 (enne Paemuru 6), kus avanud veel pagariäri.
 54. Hilda Steinmann'i perekonnanimeks on „Taos“ ning tema Tallinnas, Voorimehe 9 asuva pudu-, kootud asjade, lõnga- ja riidekaupluse firmaks „H. Taos“.
 55. Adele Strode toiduainete- ja piimakaupluse asukohaks on Tallinn, Tähe 14-b (enne Vene 20).
 56. Jaan Suija jätkab äritegevust koloniaal- ja pudukauba müügi alal autolt; eluk. Tallinn, Lille 27—3.
 57. Johannes Sööt lõpetanud tõrvatööstuse Vastse-Kuuste vallas ja avanud samas vallas, Kiidjärvel, talurahvatarvetekaupluse.
 58. A.-s. Tallinna Metalltorudetehas, Tallinn, Soo 22, juhatuse liikme Leopold Steinmann'i ees- ja perekonnanimeks on „Leho Taos“.
 59. U.ü. „Maja“ Joh. Tallo & Ko, Tartu, Riia 49, leping muudetud, ühingu osakapitaliks jääb Kr. 25.000.—.
 60. Elise Tamme õmblustöökoja asukohaks on Tartu, Lutsu 24—6 (enne Kastani 32—2).
 61. Sergei Trofimovi küttepuudeäri asukohaks on Tartu, Vallikraavi 18 (enne Soola 1), avatud veel metsatööstus Vana-Kuuste v.
 62. Heino Univer avanud Tallinnas, Suur Tartu mnt. 12, puuvillase riide kaupluse; kudemistööstust Võru 3 peab edasi.
 63. Olga Vaigre toiduainetekaupluse asukohaks on Narva, VII Peetri 21 (enne VII Peetri 13-a).
 64. Gustav Valdek jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Paldiski mnt. 11, piimapulbri müügi.
 65. Villem Vanatalu seemneviljakaupluse asukohaks on Narva, Hermanni 11 (enne Posti 57).
 66. Kalmanis Vanne agentuuräri asukohaks on Tallinn, Pikk 41 (enne Kopli 22).
 67. Agentuuräri „Askania“ Ziehr & Lorenzsonn, Tallinn, Mundi 3—2, agentuuräri tegevust laiendanud ekspordi ja impordi alal.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Kammitööstus „Kaljola“ P. Aru, Tallinn, Lubja 7-a, kunstiarve ümbertöötamise töökoda.
2. Helene Bock, Narva, Suur 23, piima- ja toiduainetekauplus.
3. Aktsiaselts „Eesti Iva“, Tallinn, Viru 5.
4. E. B. Goldov, Tartu, Poe 10, saapapealsetööstus.
5. A. Grimm, Kunda-Malla v., jahu- ja saeveski.
6. „Aug. Grüner“ karastusjookide ja alkohoolita veinide tehas, Tallinn, S. Tartu mnt. 20.

7. F. Haak, Tartu, Põik 15, toiduainetekauplus.
8. Leonhard Hofmann, Tallinn, Lai 9, agentuurkontor.
9. M. Jeeger, Tallinn, Kristiine 16, puuhoov.
10. Elisabeth Johanson, Tallinn, Heeringa 12-b, toiduainetekauplus.
11. Kaan Kiplok, Tallinn, Heeringa 17, liha-kauplus.
12. Aliide Klemets, Vaivara v., Auvere, toiduainetekauplus.
13. Jõesuu jahuveski A. Koik, Kloostri v., Rannaküla.
14. Ev. H. Kolk, Tallinn, Paldiski mnt. 51-a, toiduainete- ja talurahvatarvetekauplus.
15. Anna Koppel, Tallinn, Laulupeo 6, toiduainetekauplus.
16. Heinrich Kopvillerm, Tallinn, Kristiine 16, puuhoov.
17. Andres Kovkin, Rakke v., metsatööstus.
18. „Gena Kron“, Tallinn, Harju 43, pudu- ja pesukauplus.
19. Söögisaal „Kosula“ M. Laarman, Tallinn, Raekojaplats 18—3.
20. Paberikotitööstus Leonhard Laast-Laas, Tallinn, Vesivärava 24.
21. Ida Laurenz, Rägavere v., Aravuse k., villaveski.
22. Liisa Lauri, Kirepi v., toidu- ja tarbeainetekauplus.
23. August Lind, Tallinn, Vabriku 15, liha-kauplus.
24. Marie Luntsi, Tallinn, Siiversi 7, toiduainetekauplus.
25. Nahkindatööstus „Eliit“ Isak Meiertal, Tallinn, Uus 6—3.
26. August Männik, Rakvere, Tartu 14, toiduainetekauplus.
27. Alide Nigul, Tallinn, Teras 13, toiduainetekauplus.
28. Nikeldamise tööstus Johanna Org, Tallinn, Narva mnt. 13/15.
29. J. Orro, Nõmme, Raudtee 97, koloniaalkauplus.
30. Marie Otto, Tallinn, Saue 10, toiduainetekauplus.
31. Söögisaal „Kulinaar“ A. Paalberg, Tallinn, Vana-Posti 3.
32. R. Pavlovsky & Ko, Pärnu, Hommiku 2, siidriide- ja kaelasidemetetööstus.
33. Madis Pihelgas, Tallinn, Graniidi 1, liha-kauplus.
34. J. Piirand, Tartu, Tähe 83, kirjutusmaterjali, raamatu- ja pudukauplus.
35. J. Post, Kõo v., Võhma alevik, söögimaja.
36. Anna Proses, Tallinn, Suurtüki 1, puuviljakauplus.
37. Eduard Pöder, Tallinn, Heeringa 22, toiduainetekauplus.
38. Hans Rohumäe, Tallinn, Teras 13, toiduainetekauplus.
39. T. Schonert, Haapsalu, Karja 21, kübaratööstus.

A-S. Tallinna Aktsia Pank, Tallinn.

Äriseis 31. det. 1937. a.

AKTIVA.

Kassa	28.291.87
Hoiuarved	133.476.57
Väärtpaberid	117.794.60
Väärtused	403.40
Diskonteeritud vekslid	266.466.73
Kontokorrentlaenud	936.264.56
Korrespondendid	13.327.68
Garantii deebitorid	172.249.17
Mitmesugused deebitorid	71.050.—
Vallasvara	9.681.46
Tuleva aasta kulud	1.278.80
Muud aktivad	1.495.32

Kokku : Kr. 1.751.780.16

PASSIVA.

Aktsiakapital	400.000.—
Tagavarakapitalid	33.413.69
Amortisatsioonikapital	8.326.64
Hoiusummad	563.199.36
Vekslite rediskont	29.081.09
Võlad teistes krediitiasutistes	456.171.78
Korrespondendid	7.429.25
Väljaantud garantiid	172.249.17
Mitmesugused kreditorid	71.050.—
Tuleva aasta tulud	3.829.80
Muud passivad	5.385.43
Puhaskasu	1.643.95

Kokku: Kr. 1.751.780.16

KULUD.

Valitsemise ja ärikuulud	54.484.32
Makstud %/0, komisjon ja porto	33.623.03
Mitmesugused kulud	19.825.36
Puhaskasu	1.643.95

Kokku: Kr. 109.576.66

Kulude ja tulude aruanne 1937. a. eest.

TULUD.

Saadud %/0, komisjon ja porto	91.533.92
Mitmesugused tulud	18.042.74

Kokku: Kr. 109.576.66

Ü. K. Eesti Rahvapanga

arvete seis 31. märtsil 1938.

AKTIVA.

PASSIVA.

Kassa, pangad, väärtused	1.579.709.13
Laenud	4.446.209.53
Korrespondendid	661.430.18
Garantiide deebitorid	148.283.50
Vallasvara	41.746.93
Kinnisvara	332.200.—
Kulud	27.110.37
Muud aktivad	24.534.38
	<hr/>
	7.261.224.02

Kapitalid	827.816.99
Hoiusummad	5.710.362.24
Võlad teistes krediitasutustes	43.940.64
Riiklikud laenud	11.331.59
Korrespondendid	415.171.46
Garantiid	148.283.50
Tulud	59.887.74
Muud passivad	44.429.86
	<hr/>
	7.261.224.02

Toiduainete turg

London.

Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri	sh. 98/-—106/-
Daani	„ 107/-
Hollandi	„ 102/-
Eesti	„ 97/-
Rootsi	„ 102/-
Poola	„ 97/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.

Northern Manitoba	sh. 47/10 ¹ / ₂
Rosario Santa Fe	„

Jahu, kaal — 440 Ingl. n. = 63,5 kg

Good Canadian	sh. 20/6
-------------------------	----------

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „ 10/3**Kaerad**, „ „ „ „ = 50 kg „ 8/6-8/9**Linad**, cif per tn.

Livonian, Basis Risten	£ 74/-
Tows Soviet	„ 77/-

Manchester.

Või.

Eesti	sh. 126/- — 128/-
Läti	„ 126/- — 128/-
Soome	„ 127/- — 129/-
Rootsi	„ 127/- — 129/-

Daani sh. 130/- — 133/-

Uus-Meremaa, finest „ 130/-

„ „ first „ 127/-

H a m b u r g.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest	
Manitoba I, cif 100 kg eest term.	£ 5.35
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term.	„ 5.59

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis	sh. 171/-
„ „ Amsterdamis	„ 169/-

Suhkur, cwt.

toores	sh. —
Belgia	„ 6/4 ¹ / ₂
Tšehhi	„ 6/-
Poola	„ 5/10 ¹ / ₂
Hollandi	„ 6/8

Riis, Burmah II . Rmk. 10.50**Või**, Berliinis,

Deutsche Markenbutter	Rmk. —
Feine Molkereibutter	„ —
Molkereibutter	„ —
Landbutter	„ —
Kochbutter	„ —

Välisbörsid

	L O N D O N										
	12. IV	13. IV	14. IV	16. IV	19. IV	20. IV	21. IV	22. IV	23. IV	25. IV	26. IV
Frank . . .	160.68	158.18	158.18	158.12	158.21	158.18	160.18	161.46	165.37	161.25	160.25
Dollar . . .	4.9771	4.9784	4.9818	5.0025	5.0071	4.9934	4.9925	4.9881	4.9887	4.9906	4.9881
Rootsi kr. .	19.403	19.405	19.405	19.405	19.403	19.403	19.403	19.403	19.403	19.403	19.403
Daani kr. . .	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400
Norra kr. . .	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.902	19.901	19.902
Saksa mrk. .	12.387	12.390	12.397	12.400	12.412	12.400	12.402	12.397	12.397	12.402	12.405
Soome mrk. .	226.18	226.18	226.18	—	226.20	226.20	226.20	226.22	226.20	226.20	226.20
Floriin. . .	8.9606	8.9628	8.9875	8.9750	8.9718	8.97	8.9668	8.96	8.9606	8.9606	8.96
Liira	94.55	94.67	94.72	95.10	95.17	95.—	94.85	94.82	94.72	94.82	94.85
Helveetsia fr.	21.636	21.650	21.656	21.675	21.687	21.685	21.696	21.695	21.697	21.702	21.702
Tsehhosl. kr.	142.75	142.87	143.—	—	143.62	143.37	143.37	143.25	143.18	143.25	143.37
Belga	29.531	29.560	29.582	29.610	29.635	29.592	29.590	29.552	29.545	29.622	29.587
Peseeta . . .	48.—	48.—	48.—	48.—	48.—	48.—	48.—	48.—	48.—	48.—	48.—
Šilling . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Slot	26.38	26.38	26.43	26.50	26.56	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43
Pengö	25.—	25.—	25.—	—	25.—	25.—	25.—	25.—	25.—	25.12	25.12
Latt	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
Eesti kroon .	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Litt	29.62	29.62	29.62	29.62	29.62	29.62	29.62	29.62	29.62	29.62	29.62
Tšerv.	26.36	26.36	26.42	26.51	26.53	26.46	26.46	26.44	26.43	26.44	26.44
Höbe p. n. .	18 ^{13/16}	18 ^{7/8}	18 ^{15/16}	—	18 ^{15/16}	18 ^{13/16}	18 ^{13/16}	18 ^{13/16}	18 ^{15/16}	18 ^{7/8}	18 ^{15/16}
Kuld " " . .	139 sh. 10 ^{1/2} d.	139 sh. 10 d.	139 sh. 8 d.	—	139 sh. 6 d.	139 sh. 6 d.	139 sh. 6 ^{1/2} d.	139 sh. 6 d.	139 sh. 7 ^{1/2} d.	139 sh. 6 d.	139 sh. 5 ^{1/2} d.
Plaat. " " .	—	—	—	—	—	—	—	—	112/6-115/-	—	—

	B E R L I I N										
	12. IV	13. IV	14. IV	19. IV	20. IV	21. IV	22. IV	23. IV	25. IV	26. IV	
Naelsterling .	12.395	12.40	12.415	12.42	12.42	12.415	12.42	12.410	12.42	12.42	
Frank	77.20	78.20	78.40	78.50	78.50	77.60	77.40	74.80	74.80	77.—	
Dollar	2.492	2.492	2.490	2.490	2.485	2.486	2.487	2.488	2.489	2.487	
Rootsi kr. . .	63.86	63.88	63.96	63.99	63.99	63.96	63.99	63.94	63.99	63.99	
Daani kr. . . .	55.33	55.35	55.42	55.44	55.44	55.42	55.44	55.40	55.44	55.44	
Norra kr. . . .	62.28	62.31	62.38	62.41	62.41	62.38	62.41	62.36	62.41	62.41	
Soome mk. . .	54.85	54.85	54.90	54.95	54.95	54.90	54.95	54.90	54.55	54.95	
Floriin	138.33	138.34	138.43	138.38	138.41	138.41	138.49	138.49	138.58	138.58	
Liira	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	
Helveetsia fr.	57.28	57.27	57.32	57.27	57.26	57.25	57.23	57.20	57.23	57.17	
Belga	42.—	41.98	41.96	41.93	41.93	41.96	41.98	42.—	42.—	42.—	
Latt	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	
Eesti kr. . . .	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	
Litt	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

12. IV 1938. a.

	Kroonid.		Kroonid
Nisupütl (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Poolsöre	100 kg. 43.—
„Sampo“	100 kg. 27.—	Söre	„ 43.—
„Kungla“	33.—	Manna	„ 43.—
„Kalev“	37.—	Rukkijahu	100kg. 17.90—19.50
„Eesti parem“	41.—	Rukkipütl	„ 26.00—27.00
„Granular“	38.—	Nisu pehme	27.00—43.00
		Kaerahelbed	32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni pooli koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 27. IV 1938. a.

		Kroonid.			Kroonid.
J. Puhk ja Pojad suurveski:			Raud, latt	100 kg	25.00
Jahud: rukki	100 kg	18.20—19.50	vits	"	27.00—34.—
" püül	"	26.00—27.00	Raudplekk	"	31.00—35.—
nisu, pehme—sõre	"	27.00—43.00	tsingitud	"	43.00—47.—
Kaerabelbed (Herkulo)	1 kg	—32	Raudtalad	"	21.50
A/S. Rotermann'i teh.			Teras, talla, rec	"	29.—
Jahud: rukki	100 kg	18.50	vedru	"	32.—
" püül	"	26.00—27.—	valu	"	—90.—1.—
" nisu, pehme — sõre	"	27.00—43.—	Inglistina	"	410.—430.—
Nisu	"	20.00—22.50	Seatina	"	43.—48.—
Rukis	"	16.00	Vaskplekk, punane	"	170.—200.—
Kaerad, toidu	"	15.50	valge	"	180.—210.—
Odrad, toidu	"	18.00—19.00	Tsinkplekk	"	75.—80.—
Herned, toidu, rohelistes	"	26.00	Masinaõli,	"	22.—
Riis, Burma II	"	46.00—47.00	Ameerika	"	22.—
Kartulitärklis „Supérieur“	"	25.—	Mooloriõli, Ameerika	"	38.00—60.—
Siirup, kartuli, 42% ⁰	"	26.00—28.—	Autoõli, Ameerika ja Daani	"	42.00—115.—
Glükoos	"	26.—	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-		
Margariin, kodumaa, fr. Tallinn	"	75.00—82.50	teõli, tsistern.	1000 kg.	65.00—70.—
Kakao, Hollandi	1 kg	1.80—2.40	Tsilindriõli, Ameerika	100	30.00—56.—
" Eesti	"	1.00—2.30	Nafta, Vene	"	14.00—14.50
Kohv, Rio, Santos jne.	"	2.65—3.30	Ameerika	"	14.00—14.50
" Kesk-Ameerika sordid	"	4.75—5.75	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	"	15.00—16.00
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	"	5.60—6.—	" Ameerika " " "	"	15.00—16.00
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	"	5.00—5.50	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-		
Sidrunid	kast	30.00—35.00	tõöst. segabensiin, fr. Tallinn, netto ltr.		—32
Apelsinid	"	28.—	Auto-bensiin		—32
Suhkur, peenike,	Inglise 100 kg	44.25—44.75	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,		
" lahtine, Vene, fr. vagun	Poola "	44.00—44.25	tsistern. tr. Tall. (hes teedemaks.	"	—32 — —34
" lahtine, Saksa, fr. Tallinn	"	2.30—2.50	Bensiin, I s., välisbensiin	kg	—35 — —37
" " Vene	"	2.10—2.30	Penusool, kodumaa	100 kg	8.50—9.00
" " Hispaania meresool	"	2.—	Saebikivi	"	29.50—30.50
Heeringad, Matties " „K“ vag. viisi tünn	40.—		Värvid, nigros, vees sulav, välism.	1 kg	6.00—7.00
" " Šoti „Matties“, I sort	52.—		" tsinkvalge, välism.	"	43.—51.—
" " "Matfulls"	53.—		" tinavalge, " " "	"	0.80—0.84
Liha, sea, I sort	1 kg	00.70—00.78	" ooker,	"	0.14—0.24
Liha, looma I sort	"	00.46—00.58	Väetisained: Superfosf. Ingl. 18/20% ⁰	100 kg	—
Õlikoogid, linaseemne	100 kg	15.00—15.50	Superfo-faat Rootsi	"	5.80
Sojatangud	"	16.—	" Holl.	"	5.70
Nisukliid	"	12.50	" Vene	"	5.40
Kivistüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg	36.50	" lahtiselt, fr. piir	100 kg	4.80
Kivistüsi, auru, fr. Tall.	"	28.—	Segafosfaat 22/23% ⁰	"	4.70
Koks, gaas, Tallinna gaasivabr.	1000 kg	50.—	Eesti fosforiit 25/27% ⁰	"	3.35
Kütteturvas (A/s. „Eesti Turbat.“)	"	10.—	Kaalisool 40% ⁰	"	11.70
Põlevkivi, netto	"	9.—	Lubisalpeeter 15 1/2% ⁰	"	14.75
Kütteõli, vaadi viisi, netto	100 kg	6.70	Tšiilisalpeeter 16% ⁰ (terakujul.)	"	15.50
Raskeõli A. B. C.	"	8.00	Lubiammoonsalpeeter 20,5% ⁰	"	17.00
Estobituumen A. B. C. D. E. F.			Väiavelhapiammoonium 20,6% ⁰	"	15.00
tünnid br.	"	9.75	Nitrofoska (14:14:18% ⁰)	"	24.50
Asfaldemulsiioon	" netto	10.25	Põllukips, jahvat. fr. Irboska	"	2.00
" mastiks	"	5.75	Tsement,		
Katuselakk, vaatides,	" br.	10.25	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere	5.85	
Fenolaat,	" netto	5.25	paberkottides	5.15	
Karbolineum „Estokarbolineum“			Kriit, pestud	100 kg	4.15—4.50
A. B. C. netto	"	8.75—11.75	Kivitõrv	"	14.00—24.00
Raualakk, tünnides, netto	100 kg	16.75	Puutõrv	"	19.—
Imbutusõli D, C, netto, tünnides	"	7.75—8.75	Lubi Tallinna, saatekuluga	1000	33.—
Maanteeõli	"	7.00	fr. Tamsalu	"	22.—
Viljapuu-karbolineum, netto	ltr	0.30	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	"	30.—
Mootorpetrooleum,	kg	0.15,5	" krohvimise, fr. v. Tallinn	"	42.—
Mootornafta	"	0.12,5	Silikaat, I s., fr. vabrik	"	40.—42.00
Diiselnافتa	"	0.12,5	Tulitükud, originaalkast (5000		
Putukamürk „Puttox“	"	1.50	toosi)	kast	125.—
Raud, sordi	100 kg	22.00	Tallanahk, Eesti nahast	1 kg	2.30—2.60
			Tallanahk, Ameerika, I s.	"	2.60—2.90

	Kroonid
Linaseemneõli 100 kg	62.00—63.—
Värnits	62.00—63.—
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob. Tall. hl/alk.	33.00—35.—
Paber, rotatsiooni 100 kg	23.20
Puuvillane riie, Bjas, netto . . . mtr.	52.00—62.00
" " Mitkal "	40.—53.50

26. IV 1938. a. Puuvill, Liverpooli börs.
 American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pennides (d) loko 4.90; IV 4.74; V 4.74; VI 4.79; VII 4.85; VIII 4.88; IX 4.92; X 4.97; XI 4.99; XII 5.02.

Lambavill 15. VIII 36. a.	
" I sort 1 kg Kr.	3.55
" II " " "	2.80
" III " " "	2.05

Võl. — Tendents: kindel. 25. IV 1938. a.
 1. sort 1 kg Kr. 1.74, mis on tuln. sisse 19.—24. IV 38. a.

Peekonsigade nädalahinn. Tallinn's 23. IV 1938. a.
 Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.87	0.82		
55,5—59 " }	0.82	0.78	Siseturu	hinnad
72,5—75 " }				
75,5—80 " }	0.78	0.74		

Elussigade hindadeks noteeriti:
 90—120 kg raskused 60 s. eluskaalu kg.
 121—160 " " 65 " " "
 161— " " 60 " " "

Kanamunad. 22. IV 38. Tendents: siseturumun. } rahulik
 eksportmun. }
 1 kg eksportmune fr. kogumispunkt Kr. —.41
 1 " siseturumune Kr. —.58.

Piim. 25. IV 1938. a.
 Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:

I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	12	s. ltr.
I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	11	" "
II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	10	" "
II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	9	" "

Juust. 25. IV 38. Tendents: kindel.
 Juustu hinnaks noteeriti ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn Siseturu juust
 Eksportjuust: Šveitsi 135.—
 sort 12 A 112 senti kg. Tilsiti 110.—
 " 12 B 109 " " Hollandi 100.—
 " 11 A 110 " " Backstein 100.—
 " 11 B 107 " " Konserv. 135.—

Lina d. 22. IV 38. Tendents: vaikne.
 Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	108	106
hoffsdreiband HD	99	97
dreiband D	90	88
ordinäärdreiband OD	81	79
liivi ordinäärdreiband LOD	72	70
takupraak H	63	61

	Kroonid
Takud I 1 kg.	0.70
" II "	0.60
" III "	0.50
" ehituse "	0.17

Kartulid. 25. IV 38.—Tendents: söögikart. tagasih. tööstuskart. püsiv

Söögikartul: Virumaa raudteejaam. 2.50—3.— kv.
 " " Lääne rannas 3.00—3.10 "
 Tööstuskartul: tärklisevabrikuis 12—13 s. tärklise kg või 2.20—2.40 kv, piiritusevabr. 12—13 s. tärklise kg. või 2.20—2.50 kv.

^iasaadused. 22. IV 38.
 Önnad: liivi sibulõun, ekspordikõlvulised, pakkimiskuludeta fr. Tallinn — s. kg.; talvesordilised, punasevärvilised, ekspordikõlvulised, pakkimiskuludeta fr. Tallinn — s. kg.
 Sigurid: ekspordikõlvul., fr. kogumisp. — kg.
 Tendents: vaikne

Sibulad: ekspordikõlvul., fr. kogumisp. 51 s. kg.
 Tendents: rahulik.

Kurgid: konservitud, ekspordikõlvulised, ca 5 kg pleknõu Kr. 2.80
 Tendents: püsiv.

Valged peakapsad: Amager-sordilised, ekspordikõlvulised, fr. kokkuostupunkt 7 senti kg.
 Söögiporgandid: ekspordikõlvulised, fr. kokkuostupunkt 6 senti kg.
 Tendents: kindel.

Metsamaterj. hinnad fr. laduplats Tallinn. 13. IV 1938
 Palgid: kuusk ja mänd . . . thm. kr. 15.00—18.—
 Paberipuud r.-m. " 8.—11
 Toepuud " " 7.—8.—
 Pakud: kask thm. " 20.00—30.—
 " lepp, I sort " " 34.—
 " " II sort " " 20.—
 " haab I " " " 35.—
 " " II " " " 25.—
 Prussid " " 35.00—37.00

Saetud materjal + 25% laudu:
 " kuusk u/s " " 37.00
 " " IV sort. " " 33.00
 " mänd u/s " " 37.00
 " " IV s " " 33.00
 Kastilauad " " 53.00—57.00
 Krohviliistud " " 28.00—34.00
 Liiprid 15 cm x 25 cm x 270 cm " " 3.—
 Tendents: vaikne.

Lina Prahid.
 Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk. 14.25
 " — Gent 1016 " sh. 28/—
 " — Dundee " " 30/—

Puumaterjalid. Standard
 Tallinn— London " sh. 42/6
 " — Hull " " 42/6
 " — Manchester " " 50/—
 " — Grangemouth " " 35/—
 " — Belfast " " 55/—
 " — Dundee " " 36/—
 " — Antwerpen " " 40/—
 " — Gent " " 40/—
 " — Rotterdam " " 37/6
 " — Amsterdam " " 40/—

Segakaup.
 Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk. 18.00—30.—
 " — London 1016 kg sh. 17.00—45.—
 " — Stokholm 1000 kg Rkr. 11.00—30.—
 " — Stettin, või, tünn Rmk. 1.50
 " — London 1016 kg sh. 2/6

Reserveeritud

Tallinnas, **3**
Inseneri tän.

Kõnetraat **462-65**
Telegr. aadress
Sanko-Tallinn

KAUBANDUSÜHING „MINERAAL“

S. BERNER & P. SANDER

Petrooleum, bensiin, nafta, auto- ja
määrdeõlid, autokummid j. n. e.

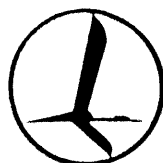
Müük suurel ja väikesel arvul

«Poola lennuliinid LOT»

KIIREIMAD JA SOODSAIMAD

LENNÜHENDUSED

Tallinnast nii lähi- (Riiga, Helsingi) kui ka kaugeühendustel (Lääne- ja Lõuna-Euroopasse).

LOT'i lennuliinidel liiklevad moodsaimad ameerika kiirlennukid, mille tehniline varustus on eeskujulisim

Mürakindlad kabiinid teevad ülelligseks vatitroppide asetamise kõrvadesse ja võimaldavad pingutusteta vestlust lennu ajal.

Mugavad seatavad tugitoolid hoiavad ära igasuguse reisiväsimuse.

Reisijate kabiinid on varustatud keskküttega ja õhupuhaslusega.

Minekud Tallinnast igal äripäeval:

Helsingi suunas kell **18.20**

Riia-Varssavi-Berliini-Bukaresti suunas kell **8.30**.

Lähemate teadete saamiseks pöörake tel. **313-30** „LOT'i“ esinduse poole Eestis, Tallinn-Ülemiste lennujaamas.

NEW CONSOLIDATED GOLD FIELDS. Ltd.

EESTI OSAKOND

Kontor: V. Viru 12, Tallinn, kõnetr.: 448-16
450-14

Vabrik: Kohtlas, kõnetraat: Lügänuše 37

EESTI PÕLEVKIVI SAADUSED:

BENSIIN, KERGED JA RASKED KÜTTEÕLID, IMMUTUSÕLI, KATUSELAKK, FENOLAADID, PIGI J. N. E.

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk t. 2. 1938.

Vastutav toimetaja H. ANTO.